

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, KETVIRTADIENIS – THURSDAY, KOVO – MARCH 22–24, 2016 • Vol. CVII Nr. 34–35 Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 03-22-16

Vilniaus verbos – pavasario pranašas.

Dainiaus Labučio nuotr.

Ižanga į Didžiąją savaitę

Kovo 20-oji – Verbų sekmadienis. Tą dieną minėjome garbingą Kristaus ižengimą į Jeruzalę prieš jo baisiąją kančią. Minios tada klojo Jam po kojomis palmių šakas ir šlovindami šaukė: „Osana! Garbė karaliui, kuris ateina Viešpaties vardu“. Šiam įvykiui prisiminti jau nuo šeštojo amžiaus krikščionys ėmė rengti procesijas

su palmių šakomis. Daugelyje Europos šalių jis dar vadinamas Palmių sekmadieniu. Nuo Verbų sekmadienio prasideda Didžioji Savaitė – Kristaus kančios ir mirties atminimo dienos.

Lietuvoje Verbų sekmadienį bažnyčiose šventinamos kadagio ar sprogstančio gluosnio šakelės – verbos. – 3 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Švenčiame gražų gyvenimą – 8 psl.

Gyvenimas, atiduotas Mažajai Lietuvai – 14 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

Už ką aš myliu Lietuvą?

Lietuva – gražus, žalias kraštas, turim puikų pajūrį ir daugybę švarių ežerų

Eva ir Erikas Kazakevičiai žino, kur yra Lietuva!
Audronės Kižytės nuotraukos

Dunčų šeimą į Navy Pier atviliojo skanus lietuviškas maistas. Iš k.: Tadas, Adelė ir Oksana.

Mūsų kaimai – vis dar beveik tokie patys kaip ir prieš dvidešimt metų. Su tokiomis pačiomis geromis senučiukėmis, šuliniais ir gatvėje besisveikinančiais su visais sutiktais vietiniais. Su ekologiškus kaimiškus kiaušinius perinčiomis vištomis, su natūraliai augančiomis daržovėmis, su šiltu šviežiu karvutės pienu be jokių „E“ ir kt.

Ne visi lietuviai yra susiraukę, o ir ne visada. Kiekvienas pažįstame nuostabų draugišką kaimyną, malonią padavėją kavinėje, paslaugų policininką – yra daugybė

šiltų žmonių, kurie padeda vieni kitiems.

Lietuviai turi neįtikėtiną gebėjimą susivienyti ir būti patriotiški, iškovoti laisvę ne ginklu, o daina. Galime didžiuotis savo turtinga istorija, mūsų protėviai buvo tikri didžiavyriai, ir kiekvienas iš mūsų turime tai savo kraujyje.

Nuostabi ne tik mūsų juoda duona. Nuostabūs šalti-barščiai, cepelinai, naminė gira, alus, varškės sūris, žemaitiškas kastinys, rūgpienis ir daugybė kitų patiekalų, kurių labai ilgisi emigravę tautiečiai. – 7 psl.

Kas nugalė pyktį, nugalė didžiausią priešą – Publius Syrus (I a. pr. Kr.)

Išpažintis

VANDA IBIANSKA

Na, sunkiai prigyja „Sutaikinimo ir Atgailos sakramentas“, nors tu ką! Iš inercijos sakome: „Einu išpažinties“ ir tiek. Ką galima j tai atsakyti? Išpažinti nuodėmes dar ne viskas. Reikia susitaikyti su Dievu, kurį užgavau j Jo beribę meilę atsakydama nusidėjimais, apgailėti savo kaltes, padaryti tai, ką daro ne visi: atlyginti, atitaisyti kitam padarytas skriaudas, ir tai dar ne viskas.

Greičiausiai esu skrupulanti, nes negaliu suprasti, kas yra lengva nuodėmė. Liežuvavimas? Kurgi ne! Nereikšmingas (?) melas? Žodžiavimasis? Norėtumėt. Pagal mane, teologiškai mažarašė, nuodėmė yra viskas, ką padariau kitam/kitiems tokio, ko pati nenorėčiau patirti. Nemandagus žodis, grimasa, paniekinantis žvilgsnis, ironija ir daugybė kitų dalykų paveikia ne tik adresatą, bet ir aplinką. Visi esame susiję tarpusavyje nematomais saitais. Kartais apie juos nė nepagalvojame. Erich Fromm žmogų vadina socialiniu gyvūnu. Ir tikrai, esame labiau socialūs, negu apie save galvojame. Neįsijaukite už mokslininko žodį „gyvūnas“. Juk ir Carl Linn savo klasifikacijoje žmogų įrašė kaip aukščiausią grandį faunos piramidėje, t.y. gyvūnų nr. 1, Na, be tai buvo tik ekskursas į šalį.

Išpažintis – neregėtai svarbus dalykas tiek santykiui su Dievu, kaip ir mūsų pačių psichinės (tuo pačiu ir somatinės) sveikatos būsenai. Tačiau kaip atrodo mūsų išpažintys? Siaubingai. Sukame tą pačią plokštelę jau kelinti metai, sukalbame kunigo atgailai skirtus poterius ir... ramia sąžine einame Komunijos. Tokia išpažintis yra *dukdės*, mielieji. Geriau negu nieko, bet tikrai ne kažinkas. Gerą išpažintį matau, kai ji yra akis į akį su nuodėmklausiu, kai šis neskuba, iškrapstant iš tolimiausių sąžinės užkaborių visus ten prilipusius purvo gumulėlius.

Dažnas išpažinties bijo. Nežinia kodėl. Aišku, kad gėda prisipažinti prisišukšlinus. Bet juk kunigai (labai juos gerbiu ir užjaučiu dėl to išpažinties klausymo) klausykoje prisiklauso tiek visokių šlykštybiukų ir nesąmonių, kad jūsų moralinės šiukšlės jų tikrai nenustebina. Išpažinties metu veikia Šventoji Dvasia, ir Dievas per kunigą mums atleidžia mūsų kaltes. O jau kad reikia atlyginti padarytas skriaudas, patys turime žinoti. Tam Visagalis mums davė sąžinę.

Sąžinės sąskaitėlę prieš išpažintį reikia atlikti uoliai. Primityviausias būdas tai palengvinti yra Dekalogas.

Ar neturiu kitų dievų? Gal ir nesate krišnaitis ar vudu išpažinėjas, bet... Bet kartais Dievą taip norisi mandagiai pastumti, kad daugiau vietos liktų pinigams, turtui! Tad, regisi, turite kitą dievą – Mamoną, ar ne? Visokius būrimus, horoskopus, Rytų praktikas ir įvairią ezoteriką šį kartą praleisiu. Tai atskira ir plati tema.

Dievo šaukimasis be reikalo. Iš kur tai atsirado? Senovės judėjai gyvybiškai svarbius sandorius suvirtindavo Dievo vardu. Tik svarbių svarbiausių! Niekur kitur be reikalo Jo vardo neminėdavo. O mes? Sudožo puodukas, nukrito rašiklis, įšivėlė klaida tekste, slystelėjote ant ledo, išivarėte pašiną ir tuoj: „O, Jėzau!“ Argi įvyko kataklizmas, katastrofa, globalinė nelaimė, kad šaukiamės Dievo? Ne, tiesiog neru įpročiu reiškiamo Jam nepagarbą.

Sekmadienis. Mišiose dalyvaujame toli gražu ne visi. Dalyvaujantys išsirikuoja į ilgas eiles prie Komunijos, nors prie klausyklų laukė vos keli žmonės. Negi kiekvienas toje eilėje esame toks šventas? Tik su lengvom nuodėmėm, kurias apgailėjome atėję į Mišias? Tikrai pažįstu bent tris žmones, neabejotinai sunkiai nusidėjusius, tačiau Komuniją jie ramiausiai priima. Baisoka. O pats sekmadienio šventimas virsta namų kuopimu, skalbimu, kuitimusi sode, garaže ir bala žino kuo. Čia gal irgi ne nuodėmė? Nežinau, nežinau.

Apie pagarbą tėvams nė nekalbu. Bemaž visi per dažnai pamirštame su jais susitikti, pagelbėti, tiesiog pabūti drauge.

Dėl to žudymo tai visaip pasitaiko. Mano galva, ne tik abortas, kontracepcija yra žudymas. Bet kurios gyvybės beprasmis naikinimas, lygiai kaip grynai pramoginė medžioklė, yra žudymas. Taip pat, kaip ir nuolatinis kolegų uėjimas darbovietėse.

Su paleistuvavimu visai prasti popieriai. Testosterono perteklius vyrus aktyvuoja, ilgakojės blondinės skleidžia feromonus, ir pabandyk, žmogau, gyventi skaistybėje! Nesiteisinkit. Tai įmanoma ir reikalinga. Dievas neduoda žmogui nepakeliamų užduočių.

O jau apie vagis tai turiu tvirtą nuomonę. Esu tikra, kad gal kokie 5 proc. populiacijos nėra nieko pavogę. Aš irgi, būdama šešerių, pavogiau du pomidorus iš kaimynų daržo. Vagystė nėra vien didesnio turto pasisavinimas. Tai ir neteisingos gėrybių dalymo, boso elgesys su įmonės lėšomis, pamestos pinigines negražinimas, nešvarios spekuliacijos.

Meluojame išsijuose. Aišku, melas melui nelygu, bet vis vien tai netiesa.

Dėl svetimo vyro/žmonos ir turto geidimo viskas kaip ant delno. Patys žinote.

O galiausiai tenka priėti prie dorybių. Tikėjimas, meilė, viltis. Tik trys žodžiai, bet juose telpa gyvenimo pilnatvė, laimė, džiaugsmas ir ramybė. Viskas, ko reikia žmogui. Jei kiekvienas turėtume tvirtą kaip uola tikėjimą, beribę meilę ir niekada neblystančią viltį, rojus būtų Žiezmariuose, Šilutėje, Dauguose ir net Vilniuje. Bet kažkodėl to nesiekiamo. Kodėl?

Na, dėl išmintingumo tai nežinau, ką besakyti, nes išmintinga niekada nebuvo. Jei kur dalytų išmintį ir protą (o dar ir žinias!), visus ištaškychiau, kad atsidurčiau eilės pradžioje.

Teisingumas. Hm. Gyvenimo patirtis rodo, kad daug žmonių teisingesni tampa sendami, nors ne visi. Neteisingųjų visai nemažai, bet ar prisipažįsta patys sau? Mano tiesa ir tavo tiesa? Taip nėra.

Saikingiesiems gyventi lengva. Oi, bet nuolat prisiminti žodį: „Gana!“

Draša, narsa turbūt ugdomos, šito nežinau. Mat

Viešpats man išminties, proto, gabumų, žinių stoka (pagal mano norimą kiekį) kompensavo drašos pertekliumi. Ar tai duotybė – taip pat nežinau. Gal ji atsirado kitokiu būdu? Įdomu, kokių.

Tai tiek iš tų keturių dorybių. Privalomų!

Dabar apie septynias didžiasias nuodėmes. Pui-kybė – iš šios hidros gimsta daug kitų baisuoklių. Pui-kybė nebūtinai yra pūtimasis, pasikėlimas, arogancija, žiūrėjimas į kitus iš aukšto. Ji gali būti paslėpta. Kartais išvirsta į sunkią neurozę. Kai pajuntu rodyklę judant į neteisingą pusę, tuoj įjungiu įrašą su maždaug tokiu tekstu: „Kas tu esi, mizerija? Menkesnė už smėlio dulkelę. Ką ten! Dar mažesnė už bakteriją pagal Dievo mastelį. Kodėl putiesi, primitvyioji mikrodalele?“ Ir balionas išsyk subliūksta.

Godumas irgi bjaurus dalykas. Čia jau kaip kam. Esu godi, bet kai turiu, skubiai viską išdaliuju, nes iš tikrųjų žmogui labai nedaug reikia. Bet pažįstu žmonių (ypač tai būdinga seniems), kurie sėdi ant pinigų maišų ir vis dar taupo, kaupia. Sąskaitos solidžios, namai ar butai dideli, vaikai pasiturintys, o skrudžiai, guogiai, pliuškinai vis dar šykštauja.

Pavydas ir pyktis griaua asmenybę, gyvenimą, santykius, nuodija aplinką. Noosferoje ima plaukioti daug negatyvių minčių (smulkiau galima apie tai pasiskaityti Pierre'o Teilhardo de Chardino, jėzuito, filosofo, antropologo, paleontologo, fiziko, darbuose), kurios tiesiogiai veikia šalia esančius žmones. Net jei pavyduolis ir pykčius tyli, slepia savo jausmus.

Jei kalbėsime apie saikingumą valgant ir geriant, tai vargas mums, Adomo ir Ievos vaikai! Ryjame, sprogstame, šlemščiamo kaip begemotai, geriame kaip kupranugariai, tik ne vandenį. Reikės paklausti kurio nors kunigo, ar dažnai išpažįsta šią nuodėmę. Aš tai ne, nors kartais ir prisiryju.

Dėl tinginystės nežinia ką pasakyti, nes dažnai kuo senyn, tuo darbšty. Kai jėgų nebėra... Šiaip galvoju, kad tinginystės atsikratyti nesunku, tereikia motyvo. Ir vėl įdomu, ar kas prie klausyklos sako: „Esu tinginys“. Hm. Gal.

Jei išpažinėjai pasirodė, ji nuoširdi, gili, nuo klausyklos nuskrendama kaip ant sparnų. Empiriškai patikslintas faktas. Tai nuostabus jausmas. Po to norisi melstis, verksti ir kuo skubiau atsisteisti. Ir Eucharistija visai kitokia. Sakai mintyse Dievui viską, ką norėjai, atsiprašinėji, dėkoji už visas Jo meilės dovanas: gyvybę, sveikatą, artimuosius, darbą, Jo išmanymą, sutiktų žmonių gerumą, t. y. daugybę dalykų, kuriuos Jis tau tiesiog ėmė ir davė. Šiaip sau, už dyką.

Koks didis yra išpažinties džiaugsmas žino tie, kurie atlieka ją deramai. Linkiu to džiaugsmo visiems, mylimieji!

„Artuma“, 2016 m. vasaris

5 auksiniai eurai skirti fizikai

Kovo 29 d., antradienį, Lietuvos bankas į apyvartą išleidžia 5 eurų kolekcinę monetą iš serijos „Lietuvos mokslas“. Moneta skirta fizikos mokslų sričiai. Aukso monetos vienoje pusėje pavaizduotas stilizuotas lazerio spindulys kaip lazerių fizikos simbolis, o kitoje – Vytis šviesos interferencijos fone.

Monetas 5 000 vnt. tiražu nukaldino Lietuvos monetų kalykla. Fizikai skirta moneta – trečioji iš serijos „Lietuvos mokslas“. Pirmoji išleista 2012 m. ir skirta Lietuvos širdies chirurgijos laimėjimams garsinti. Antroji moneta, išleista 2014 m., skirta humanitarinių mokslų sričiai – baltistikai. Leisdamas šią seriją, įamžintinas mokslo sritis Lietuvos bankas aptaria su Lietuvos mokslų akademija.

Lietuvos banko info ir nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD) – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant j Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

j Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant j Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

j Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šereilytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Neseniai Lietuvoje vyko „Laisvos Rusijos forumo“ sesija „Rusija po Putino“, kuri rengė Rusijos opozicijos atstovai ir intelektualai, dalyvavo politikai, verslininkai, ekspertai. Susirinkusieji svarstė galimų įvykių Rusijoje scenarijus, teigiamus ir neigiamus faktorius, kurie galėtų turėti įtakos tiems scenarijams, pvz., kas, jeigu ne Putinas, kaip spręsti Krymo problemą ir kt. Į forumą bandė prasiveržti ir nekviesti Kremlui palankūs valstybinės Rusijos televizijos „Rossija 24“ žurnalistai, kurie elgėsi provokuojančiai, ir Lietuvos saugumo tarnybų buvo išsiųsti iš šalies bei įtraukti į nepageidaujamų asmenų sąrašą dėl grėsmės nacionaliniam saugumui.

Amžinų diktatorių nebūna. Apie tai Rusijos gyventojams galėjo priminti plakatas, kuri neįvardijami entuziastai nusprendė pakabinti vienoje iš Maskvos viešojo transporto stotelių. Plakatas buvo pakabintas kovo 5 d., Stalino mirties metinių dieną, ir jame pavaizduotas Josifas Stalinas, po juo – užrašas: „Mirė tas, mirs ir šitas“...

Opozicijos politikai supranta, kad dabartinė valdžia nėra amžina, bet pripažįsta, kad kol kas jie yra bejėgiai ką nors pakeisti. Jie ramina, kad Putinas nėra jau toks stiprus, ir tik todėl, kad nėra laisvos žiniasklaidos, nepritariančiųjų Kremliaus politikai balsų nesigirdi. Politologė Lilija Ševcova būdama Vilniuje Lietuvos žurnalistams kalbėjo: „Aš pakankamai sena, kad atsiminčiau Komunistų partijos žlugimą. Komunistų partijos populiarumas Sovietų Sąjungoje buvo 99,5 proc., o po dviejų savaitių partija žlugo. Sakyčiau, kad kai vadovas turi daugiau nei 80 proc. gyventojų palaikymą, o šalis atsідūrusi krizėje, žmonės gatvėse nelaimingi, tuomet jau reikia svarstyti, ar tas palaikymas tikrai realus. Remiantis apklausomis, kas ketvirtas rusas prisipažįsta nesakantis tiesos, kai yra klausiamas apie V. Putiną ar Rusijos valdžią. Taigi Rusijos valdžios ir prezidento padėtis yra kur kas prastesnė, nei bandoma parodyti. Tačiau tai nereiškia, kad opozicija yra stipri. Ne. Situacija vis dar labai nepastovi“.

Rusijos opozicija nededa vilčių, kad kas nors pasikeis artimiausioje ateityje. Vilniaus forume jie kalbėjo ne apie šią dieną, o apie tolimą perspektyvą – kokia Rusija bus po 10–25 metų. Politikė pripažįsta, kad, deja, „šiandien mes esame tik embriono būsenos. Sutariame bent jau dėl to, kas mums kelia didžiausią nerimą, visi jaučia panašų nepasitenkinimą dabartine Rusijos padėtimi. Tačiau negalėčiau pasakyti, kad iki šiol pasiekėme daug kalbėdami apie konkrečius planus“.

Opozicija yra įbauginta – atviras laisvės demonstravimas ir Kremliaus kritika opozicijos vadovui Borisui Nemcovui kainavo gyvybę. „Ne vienas turbūt susimąstytų, ar verta kovoti. Būsime opozicijoje – nuolatiniai sulaikymai garantuoti, o kameroje į draugiją jums dar pasiūlys, pavyzdžiui, atvira tuberkulioze sergančių asmenis“, – „Lietuvos ryte“ rašo Rima Urbonaitė.

Po Boriso Nemcovo nužudymo prieš metus aiškios Rusijos opozicijos neliko, nėra ir aiškaus vadovo. Vilniuje rusų opozicionieriai netgi susitarė, kad jiems nereikia vieno vadovo, nes „lyderystė opoziciją sugražintų į personalizuotą savo interesų politiką. Bet, žinoma, B. Nemcovo, mano labai artimo draugo, nebuvimas su mumis šiandien sukuria milžinišką stiprių, atsidavusių ir pasiryžusių pasiaukoti žmonių deficitą. B. Nemcovas buvo vienas aktyviausių opozicijos vadovų. Be jo net partija ‘Parnas’ ir visa opozicijos suvienijimo idėja sušlubavo. Ji labai susilpninta“, – sako L. Ševcova, pridurdama, kad galbūt opozicijai dar neatėjo tinkamas laikas. Tai tiesa – visų opozicinių partijų populiarumas Rusijoje šiuo metu siekia apie 1 procentą.

O Putinas aktyviai ruošiasi naujiems Dūmos rinkimams rudenį – jis pasirašė įsakymą, kuriuo uždraudė žurnalistams nevaržomai lankytis rinkimų apylinkėse ir stebėti rinkimus, o pačius rinkimus iš 2016-ųjų gruodžio atkėlė į rugsėjo 18 d. Taigi opozicija rimtos rinkimų kampanijos galimybių beveik neturi ir šį kartą, nes vasarą rinkėjai atostogaus.

O ką Rusijos opozicija norėtų keisti savo šalyje? Vilniuje jie sakė, kad reikia surengti normalius ir sąžiningus rinkimus, kuriuos turi vykdyti nepriklausomos organizacijos iš Vakarų. Reikia likviduoti te-

Mirė tas, mirs ir šitas, arba Rusija po Putino

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

roro sistemą, grąžinti pilietines teises, grąžinti teisės viršenybę, įvykdyti dabartinio režimo pagrindinių asmenų iliustraciją ir sukurti laisvą visuomenę su jos instrumentais bei pakeisti pačios visuomenės mąstymą. Buvęs Vladimiro Putino patarėjas Andrejus Ilarionovas sakė, kad „imperiniu virusu yra užkrėsta didelė dalis visuomenės ir be to viruso sunaikinimo šalis negalės būti laisva. Keletas punktų iš šios dalies: nedelsiant nutraukti karą Ukrainoje, Sirijoje, baigti konfrontaciją su Turkija, normalizuoti santykius su Vakarais, grąžinti Krymą ir rytinę Donbaso dalį Ukrainai, Gruzijai – Pietų Osetijai ir Abchazijai, iš Gruzijos ir Ukrainos išvesti kariuomenę“. Be to, jo nuomone, Rusijoje reikia steigti Steigiamąjį susirinkimą ir pertvarkyti valstybę, nes nė vienas režimas nuo 1917 m. metų Rusijoje nebuvo teisėtas.

Visuomenės veikėjas Alfredas Kochas sakė, kad „pastaruosius 100 metų rusų nacija sirgo, ją kankino tam tikra šizofrenijos forma, jai rodosi vaizdai, kurie iš tiesų neegzistuoja: ji mato didingą istoriją, kurios nėra; neįtikėtina taikingą politiką, kurios tikrovėje niekada nebuvo“.

Rusai intelektualai yra išmintingi, žodingi ir simpatiški žmonės. Mąstydamą apie rusų inteligentus visada prisimenu sovietiniais laikais Vilniuje pažintą rusę žurnalistę Tatjaną. Ji buvo apsiskačiusi, poetiška, mokėjo įdomiai kalbėti, bet ji man atrodė kaip koks trapus gėlės žiedas, kuris vysta nuo pirmo stipresnio vėjo – ji buvo absoliučiai nepritaikyta realiam gyvenimui: ištekėjo už esto, šis ją paliko; apsigyveno Lietuvoje – jai pasirodė, kad Lietuva jos nepriėmė; išvažiavo gyventi į Murmanską – Rusijos europinė šiaurė, kur beveik nėra vasaros, vien dėl to, kad kažkada, nuostabų auksinį rudenį, ten patyrė romantišką nuotykią...

Ir šiandieninė politinė Rusijos inteligentija – protinga, bet visiškai neįgali grumtis su primityviu mužiku, kuris nesilaiko jų inteligentiškų taisyklių. Tad kokia išeitis jiems, o tuo pačiu ir mums? Laukti? Laukti, kol Rusija pati subyrės, kaip subyrėjo SSRS?

Rusijos politikos apžvalgininkas Olegas Ponomaris mano, kad už rusus tai padarys Vakarai. Dabartinę sankcijų politiką Rusijai jis vadina operacija „Anakonda“ (kuri greitai užverš mirtiną kilpą) ir džiaugiasi, kad sankcijos veikia labai gerai. Interviu svetainei „Newsader“ jis sakė: „Ekonominė situacija Rusijos Federacijoje 2016 m. pabaigoje bus katastrofiška, ir Maskvai neliks nieko kito, kaip sutikti su Vakarų reikalavimais ir grąžinti Krymą. Pats teisinis sugražinimas gali įvykti po ilgo pereinamojo laikotarpio, per kurį pusiasalį administruos arba Jungtinės Tautos kaip demilitarizuotą zoną, arba kaip nors kitaip kontroliuojant tarptautinėms organizacijoms“.

Jo kolega apžvalgininkas Konstantinas Egertas pabaigos pradžią įžiūrėjo jau dabar, ir pretekstą davė pastarosiomis dienomis Putino duotas įsakymas atšaukti karo lėktuvus iš Sirijos (buvo žadėta kovoti iki visiško terorizmo sunaikinimo). Jam atrodo, kad Putinas palieka karo lauką, pripažindamas, kad išseko jo resursai. Ne veltui išvakarėse Kremluje įvykęs naktinis pasitarimas, skirtas ekonomikos problemoms. „Manęs niekas neprivers patikėti, kad vidurnaktį žmonės renkasi svarstyti finansinių ledlaužių laivyno ar oro uosto Rostove prie Dono statybos reikalų, kaip mums buvo pranešta oficialiu pranešimu“, – sako K. Egertas. Jo nuomone, naktiniame pasitarime kalba ėjo apie kritinę Rusijos ekonomikos situaciją ir apie tai, ką daryti su finansais ir valstybės biudžetu. Mat tomis dienomis valstybinės korporacijos „Rostex“ vadovas patvirtino, kad valstybinis gynybos užsakymas mažinamas 10 nuoš. Anksčiau karinis biudžetas buvo didinamas, po to stabilizuojamas, o kad būtų sumažintas – tai jau negirdėta. Jeigu mažinamas karinis biudžetas, reiškia – ir Putinas suprato, kad liepto galas prieitas.

Taigi laukime. O kas bus po Putino, taip ir lieka neaišku. Kitas Putinas? Nes opozicija vadovų neturi ir jų nenori. O gal tik nerodo, kad neištiktų Boriso Nemcovo likimas?

Įžanga į Didžiąją savaitę

Atkelta iš 1 psl.

Vilniaus krašte paplitusios margaspalvės verbos, surištos iš džiovintų javų, lauko gėlių ir žolelių. Tądien bažnyčioje žmonės būtinai turėjo po kadagio šakelę ar kitokią verbą. Net buvo sakoma: „Jei verbos neturėsi, velnias į rankas įbruks palaikyti savo uodegą“.

Senovėje buvo tikima, kad šventintos verbos apsaugo nuo žaibo – neleidžia į namus trenkti perkūnui. Bažnyčioje pašventinta verba namuose buvo laikoma visus metus – užkišta už švento paveikslo ar namo pastogėje. Užėjus audrai su perkūnija verbą degindavo krosnyje ar bent pasmilkydavo, kad šventi dūmai nuvytų debesį.

Verbų sekmadienio rytą kadagio šakele plakami miegaliai – jie turi pažadėti velykinį margutį.

Beje, kauniečiai ne-

Elijaus Kniežausko nuotr.

snaudžia – jie išradingai ruošiasi pasitikti Velykas ir į miesto centre esančią Laisvės alėją bei Senamiesčių jau atrideno du išpūdingo dydžio margučius. 6 metrų aukščio ir 4,5 metro skersmens margučiai išmarginti tradiciniais velykiniais raštais. Jie praeivius džiugins iki balandžio 10 dienos.

„Nors už lango oras dar nepri-

mena pavasario, tikimės, kad visomis pavasario spalvomis suspindę margučiai padės geriau sukurti šventinę nuotaiką“, – kalbėjo Kauno vicemeras Simonas Kairys.

Margučius patariama apžiūrėti jau sutemus, kai atsiskleidžia tikras jų grožis.

ELTA

TELKINIAI

Jaunoji dainininkė Agnė Giedraitytė koncertuos Baltimorėje

Agnė dažnai koncertuoja JAV lietuvių organizuojamuose renginiuose.

Nuotraukos iš Agnės Giedraitytės albumo

DALIA KAVALIAUSKIENĖ

Agnė Giedraitytė keturiolikmetė dainininkė, atliekanti dainas klasikinio žanro stiliumi, tarp amerikiečių jaunoji atlieka daugiau žinoma sceniniu Agnė G. vardu (kitataučiams lietuviška pavardė sunkiai įkandama). Ši jauna dainininkė žavi ne tik gražiu balsu, bet ir nuoširdumu, todėl klausytojų yra labai mylima.

Kviečiame į koncertą Baltimorėje

Balandžio 2 d. Agnė dainuos koncerte Baltimorėje, kuris vyks „Scottish Rite Temple Auditorium“ – 3800 N. Charles St. Baltimore, MD 21218 (telefonas informacijai 410-243-3200).

Koncertas organizuojamas parenti kalbos sutrikimų centrą, kuriame dirbantys specialistai suteikia nemokamas kalbos terapijos paslaugas, susimokėti už jas negalintiems šeimoms. Koncerto organizatoriai pakvietė Agnė dalyvauti ir paprašė ją atlikti porą dainų lietuvių kalba.

Būdama maža Agnė ypatingu balsu nepasizymėjo, bet muzikai nebuvo abejinga. Kartą mergaitė paprašė mamos, kad leistų jai mokytis skambinti pianinu. Mama Sandra Giedraitienė nuvedė dukrelę pas dainininkę Nidą Grigalavičiūtę. Pati būdama operos soliste, Nida Grigalavičiūtė netrūkus pastebėjo, kad mergaitė turi

gražų balsą. Pirmą kartą Agnė savo sugebėjimus parodė savaitraščio „Amerikos lietuvis“ surengto „Talentingiausio Amerikos lietuvių“ konkurse. Tada jai buvo aštuoneri. Komisija jai skyrė trečią vietą, o štai klausytojai buvo sužavėti jos balso ir skyrė savo simpatijas.

Pirmasis konkursas paskatino Agnė žengti toliau. Padedama tėvelių ji dalyvauja vis naujuose konkursuose, ir labai dažnai laimi prizines vietas. Per šešerius metus jaunoji dainininkė dalyvavo daugelyje konkursų, vykstančių ne tik JAV, bet ir Lietuvoje.

Žvaigždėmis tampama pamažu

2011 m. Agnė dalyvavo „Rialto Idol Junior“ – laimėjo 2-ąją vietą, „The 2012 Hal Leonard Vocal Competition“ – laimėta 3-oji vieta. 2012 metais „Geneva's Got Talent“ – tapo finalininke, o „Granquist Music Competition“ laimėjo 1-ąją vietą. „Rising Star Singing Contest 2012“ – buvo 2-osios vietos nugalėtoja, „Suburban Chicago's Got Talent“ – pateko į finalą, „Elburn Idol 2012“ – laimėjo 3-iąją vietą, o „Rialto Idol Junior“ – buvo nugalėtoja. NBC televizijos konkursuose „Steve Harvey Show“ ir „Steve Got Talent“, mergaitė užsitikrino antrąją vietą. Agnės atliekamų dainų buvo galima pasiklausyti per radiją 1340 WJOL. Be to, ji dalyvavo dar keliuose mažesniuose kon-

kursuose JAV, ir dainos festivalyje „Baltic voice 2013“ Lietuvoje, kur savo amžiaus grupėje laimėjo 1-ąją vietą. Jaunoji solistė šiemet buvo 1-os vietos prizininke „Fox Valley Rep 2014“ talentų konkurse ir dar daugelio konkursų dalyvė. Kaip tarptautinio balso konkurso „American Protege“ prizininkei, Agnei teko garbė 2013 metų gruodžio mėnesį dainuoti garsiojoje Carnegie salėje, New York. Šiame konkurse Agnė iškovojo dvi 1-ąsias vietas miuziklo ir klasikinio dainavimo 11–14 metų amžiaus kategorijose bei parsivežė geriausios „American Protege“ atlikėjos diplomą. Tai pirmas Agnės konkursas kuriame dalyvavo dainininkai ne tik iš Amerikos, bet ir iš Rusijos, Singapūro bei Indonezijos.

Pastebėti amerikiečiai

Reikia pasidžiaugti, kad Agnė pradėjo pastebėti ir amerikiečių atlikėjai, koncertų organizatoriai ir jau kviečia ją į savo koncertus. Štai neseniai Agnei teko didelė garbė dainuoti grupės iš Airijos „The Priests“ koncerte. Jau-

noji dainininkė dažnai koncertuoja JAV lietuvių organizuojamuose renginiuose, dalyvavo 2015 m. dainų šventėje Čikagoje bei Lietuvių dienos Los Angeles. Ji kviečiama į garbingų svečių priėmimus, vestuves, krikštynas ir kitas šventes.

Praėjusiais metais Agnė dalyvavo ne viename konkurse ir laimėjo pirmąsias vietas net trijuose iš jų – „Central Ohio singing“ konkurse; „SBC Voice“ konkurse ir „Darren Got Talent“ konkurse. Beje, ji yra stipendijos ir 1-osios vietos laimėtoja „Musichorale scholarship“ konkurse.

Savo nepaprastai gražiu balsu ir nepriekaištingu atlikimu, Agnė sužavi įvairios muzikos gerbėjus, nes jos repertuare nemažai ir lietuvių liaudies bei pop dainų.

Agnė mėgsta muziką, o ypač dainuoti, todėl ateityje mergaitė svajoja apie operos dainininkės karjerą. Jaunoji dainininkė, padedama savo tėvelių, jau įrašė savo pirmąją kompaktinę plokštelę „Dream“, kurią galima įsigyti parašius elektroninį laišką adresu – agnegmusic@gmail.com

Aplankė motinos parodą

ANTANAS ŽILINSKAS

Prieš keletą metų muziejų pasiekė siunta iš už Atlanto. Ją atvėrė muziejininkai išvydo nuostabaus grožio dailės darbus sukurtus iš šiaudų stiebelių. Tai buvo tautodailininkės Uršulės Astrienės (Astras) meno kūriniai. Amerikos lietuviai Uršulę Astrienę buvo praminę „margučių karaliene“, nes ji nuo 1967 metų vedė kasmetines margučių marginimo ir pynimo iš šiaudų pamokas Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje.

U. Astrienės prašymu, dalį jos kūrinių vaikai perdavė Vilkaviškio krašto muziejui. Talentingos menininkės pirmosios margučių marginimo ir šiaudinukų pamokos gautos iš motinos, Vilkaviškio krašte, Sausininkų kaime, kur 1912 m. gimė Uršulė.

Muziejų Kovo 11-osios šventės išvakarėse aplankęs Uršulės Astrienės sūnus Antanas ir jos anūkė Katrina Meyers liko sužavėti Paežerių dvaro ledainėje surengta paroda. Pasak sūnaus Antano, „margučių marginimo tradicijos jų šeimoje ėjo iš kartos į kartą“. Visas Astrų atžalynas, sūnūs Antanas ir Donatas, dukros Marytė ir Albertina, pasekė motinos pėdomis. Apie U. Astrienės kūrybą JAV lietuvių laikraštis „Draugas“ rašė: „Viename margutyje ji sugebėjo išskusti ir Kryžių kalną, ir tautinę juostą, ir Gedimino pilį, ir savo tėviškę, ir lietuvaiteš portretą, jau nekalbant apie ramunes ar saulutę!“

Uršulės dukra Marytė, gyvenanti Californijoje, margučių meną iki šiol propaguoja San Francisco lietuvių bendruomenės telkinyje. Astrų šeima didžiuojasi, kad per motiną, močiutę Uršulę Lukoševičiūtę, jų giminę sieja ryšiai su dr. J. Basanavičiaus tėvais.

Agnė G. teko dainuoti grupės iš Airijos „The Priests“ koncerte.

Uršulės Astrienės (Astras) sūnus Antanas su anūke Katrina prie parodos muziejuje.

Šiluvos koplyčios Washingtone jubiliejų pasitinkant

KRISTINA NAKIENĖ

Šių metų spalio mėnesį įvyksiančioje Šiluvos Mergelės Marijos koplyčios Washingtone auksinio jubiliejus šventėje sutiko dalyvauti Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas, SJ. Nacionalinėje Nekalto Prasidėjimo bazilikoje arkivyskupas kartu aukos iškilmingas šv. Mišias.

Arkivyskupas Virbalas gimė 1961 metais Biržuose. Teologines studijas pradėjo pogrindyje, jas baigė Kauno kunigų seminarijoje. Kunigu iššventintas 1991-aisiais. Studijų metu įstojo į Jėzaus draugiją – Jėzuitus. Teologijos licenciato laipsnį įsigijo Popiežiškajame Grigaliaus universitete Romoje. Dėstė Kauno ir Vilniaus kunigų seminarijose. 2013-aisiais metais paskirtas Panevėžio vyskupu, 2014-aisiais išrinktas Lietuvos Vyskupų Konferencijos vi-

cepirminku, o nuo 2015-ųjų eina Kauno arkivyskupo metropolito pareigas.

Atsiliepdamas į kvietimą dalyvauti spalio 9 d. iškilnėse Washingtone, arkivyskupas Virbalas, kurio arkidiecezijoje yra Šiluvos miestelis, pastebėjo: „Šiluvos Marija yra tapusi viena didžiausių tautos globėjų, nes buvo ir yra paguodos bei gailestingumo versmė tikintiems įvairiais tautos išbandymų laikotarpiais. Simboliška, kad šį Jos motinišką globą, padėjusią nuo Lietuvos nutolusiems tautiečiams išlaikyti pasitikėjimą bei tikėjimą, skelbiančios šventovės Jubiliejų Jūs švenčiate Jubiliejiniiais Gailestingumo Dievo metais.”

Arkivyskupas metropolitas Virbalas sutikimo laišką baigė, suteikdamas ganytojišką palaiminimą ir meldamas, kad Jubiliejus komiteto darbus globotų pati Švenčiausioji Šiluvos Mergelė Marija.

Arkivyskupas Lionginas Virbalas, SJ.

Pasitinkant Velykas – apie Dievo „transportą“

RAMUNĖ LAPAS

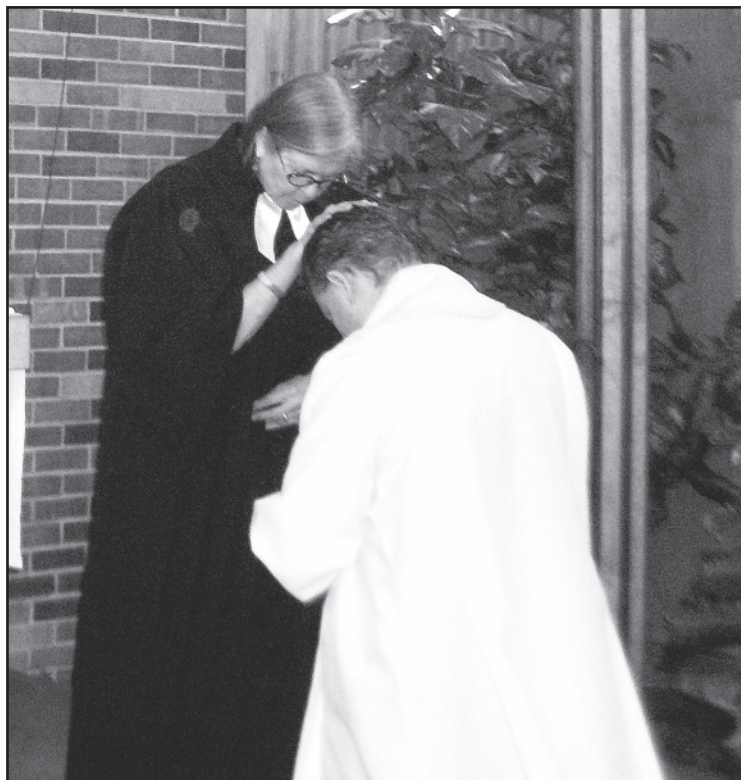
Praėjusį sekmadienį, kovo 20 dieną, Lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapijoje vyko Verbų sekmadienio pamaldos, o po jų buvo paminėtas atsikūrusios Lietuvos gimtadienis – Kovo 11-oji.

Pradėdamas Didžiąjai savaitei skirtą pamokslą, kunigas Liudas Miliuskas sakė: „Man visada rūpi mano vieta Šv. Rašto istorijoje, nes tai knyga, kalbanti apie mano – ir tavo – pasirinkimą ir to pasirinkimo pasekmes. Tai istorija, parašyta apie tave ir mane prieš mums ateinantį šį pasaulį.”

Didžioji savaitė, anot kunigo, gali ateiti daug greičiau, nei mes galvojame. Todėl labai svarbu suprasti – kur toje Didžiojoje savaitėje esi Tu? Ar esi pasiruošęs? Nes būtent ten dėliojasi visi sprendimai, kurie nulems tolimesnį tavo gyvenimą. Svarbiausia, pažymėjo kun. Liudas, ne kaip tu išeisi – o kaip tave pasitiks. Daugelis žmonių nežino, į kieno glėbį jie eina, ir ta nerami būseną įtakoja visą jų gyvenimą.

„Šiais metais, galvojant apie Didžiąją savaitę, – savo išgyvenimais dalijosi kun. Miliuskas, – mano mintys sustojo ties vienu Šv. Rašto personažu, kurio anksčiau lyg ir nepastebėdavau. Tai – asilėlis. Vienas po kito lindo į galvą Šv. Rašto tekstai, kuriuose kalbama apie nešimą, nešiojimą – ‘aš nešu tave į išsigelbėjimą’... Ir aš supratau, kad tas asilaitis iš Palmių sekmadienio yra mano tikėjimas. Dievo duotas tikėjimas, kuris neša mane per gyvenimą.”

Kun. Liudas pastebėjo, kad vieni žmonės per gyvenimą eina, dažnai klupdami, o kiti yra nešami. Pastarieji dažnai net patys nesupranta, kaip juos „praneša” per visus gyvenimo iššūkius... Šv. Rašte sakoma, kad Jėzus buvo nešamas ant asilaičio, ant kurio dar niekas nebuvo jojęs... Kiekvienam žmogui Dievas skiria unikalų tikėjimą, unikalų gyvenimo kelią. Kiekvieną mūsų Dievas ruošia paskutinei savaitei. Bet iki jos mes turime ne vienerius metus. Jei einam patys – mums sunku, visai kitaip, jeigu esame nešami... Viešpats sako: „Jeigu tu esi nešamas,

Diakonė Erika Brooks suteikia palaiminimą kunigui Liudui Miliuskui.

Puikiosios Tėviškės šeimininkės vaišina kugeliu.

R. Lapas nuotr.

tavo kelionė bus daug lengvesnė”.

Bet kodėl – asilėlis? Pasaulis jį vertina nerimtai – kvailas, nelabai naudingas... „Bet ar ne lygiai taip pat pasaulis žiūri į tikinčiuosius, – klausė kunigas Liudas, – nerimtai? Įtartinai žiūri į mūsų kelionę. Bet mes, tikintieji, žinome asiluko privalumus – jis kantrus ir užsispyręs. Sąlygos jam neturi reikšmės – jis kantriai neš tave pirmyn.”

Kunigas priminė, kad ant Golgotos kalno žmonija bus atskiriama į dvi grupes. Vienoje atsidurs tie, kurie sakė: „Jėzau, prisimink mane savo karalystėje”. Kitoje – tie, kurie sakė: „Ką tu čia gali išgelbėti, gelbėkis pats”. Kun. Liudas ragino: jeigu tu šią dieną dar neapsisprendei, daryk viską, kad šią Didžiąją savaitę atrastum gyvą tikėjimą ir kad Viešpats pasakytų tau: „Tu su manimi būsi amžinai”.

Po pamaldų parapijiečiams buvo parodytas istorinis-animacinis montažas apie Lietuvos kelią nuo nepriklausomybės praradimo 1940-aisiais iki jos atkūrimo 1990 m. kovo 11 d. Vėliau vaišinosės, bendravome... Kada išėjome namo? Apie ketvirtą! Penkios valandos prabėgo kaip viena mielame draugų būry!

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Vasario 16 d. minėjimo/sueigos dalyviai. Sveikinimo žodį taria ASS Centro vadijos pirm. fil. Ričardas Chiapetta. Stovi – ASS Centro vadijos pirm. pavaduotojas fil. Jonas Variakojis (vedė minėjimą). Fil. Aldonos Rauchienės nuotr.

Filisterių skautų sąjungos sueiga

FIL. RITA RAŠYMIENĖ

Filisterių skautų sąjungos (FSS) Čikagos skyriaus Vasario 16-osios sueiga vyko vasario 21 d. Ateitininkų namuose. Čikagos skyriaus pirmininkė fil. Aleksytė Stalionytė pasveikino visus su Lietuvos gimtadieniu ir pakvietė fil. Joną Variakojį toliau vesti sueigą. Buvo įneštos ASD ir Korp!Vytis vėliavos, sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai, smuiku pritariant Tessai Papartytei; fil. Erika Brooks sukalbėjo invokaciją, o fil. Audrius Aleksišūnas perskaitė Vasario 16-osios Nepriklausomybės paskelbimo aktą.

Fil. Taiyda Chiapetta perskaitė FSS Tarybos išakymus, iš kurių sužinojome, kad du mūsų nariai – fil. Šarūnas Rimas ir fil. Rimantas Penčyla – buvo pakelti į paskautininkio laipsnį. Skautininkų įžodį vedė fil. Robertas Vitas. Pakvietęs visus skautininkus į bendrą ratą (o čia buvo beveik visi sueigos dalyviai) ir paprašęs, kad pakeltieji atsistotų rato viduryje, jis liepė visiems kartoti įžodžio tekstą. Žalius kaklaraiščius rišo naujųjų skautininkų šeimos nariai – ps. fil. Šarūnui kaklaraištį užrišo jo žmona fil. Vida Rimienė, o ps. Rimantui – jo dukterė fil. Danutė Penčylaitė-Udovich. ASS vadijos pirmininkas, sveikindamas naujus skautininkus, pasakė, kad reikia nenustoti vilties, nes tai, kas įvyko dabar, yra ilgai lauktas rezultatas. Visi rate stovintys skautai akademikai sveikino naujai pakeltus narius, o broliai Šarūnas ir Rimantas buvo priim-

ti į skautininkų ratą.

Toliau turėjo vykti paskaita, bet dėl repetacijų laiko pakeitimo pirmausia vyko meninė programa. Ją puikiai atliko sesutės skautės Tessa ir Monika Papartytės, kurios pagrojo keletą kūrinių smuiku. Buvo malonu klausytis, kaip gražiai jos jau moka smuikuoti. Jos grojo ir kartu, ir po vieną.

Brolis Jonas (jaunesnysis) pristatė paskaitininką v.s. fil. dr. Robertą Vitą. Fil. Robertas yra Lituanistikos tyrimo ir studijų centro tarybos pirmininkas ir prieš trisdešimt metų dalyvavo centro steigime. Šiuo metu dar eina Lietuvių dailės muziejaus tarybos pirmininko pareigas. Anksčiau – Baltų studijų sąjungos (Association for the Advancement of Baltic Studies) vice-pirmininkas. Yra Lietuvių katalikų mokslų akademijos narys. Loyola universitete įgijo politinių mokslų daktaro laipsnį, specializavosi krašto apsaugoje, tarptautinėje teisėje ir normatyvinėje politinėje filosofijoje. Jo disertacija laimėjo tų metų Lietuvių katalikų mokslų akademijos Romoje ir Vlodo Jakubėno fondo mokslo premijas. Jis yra skautas akademikas, ejęs įvairias pareigas Lituanicos tunte ir Brolijos vadijoje. Buvo apdovanotas Vydušo jaunimo fondo premija ir yra tarybos narys. Šiuo metu – vadovas Lituanicos tunte.

Dr. Robertas Vitas kalbėjo apie Lietuvos politinę situaciją ir Lietuvos ryšius su JAV šaltojo karo metais. Jis citavo daug Amerikos politikų, kurie sakė, kad Amerika labai negražiai

pasielgė, taip ilgai nepripažindama Lietuvos valstybės (1918 ir 1990 m.), ir užsidėjo juodą dėmę. Kol Amerika pripažino Lietuvos valdžią pirmą kartą, užtruko 4 metus, antrą kartą – 2 metus. Amerika buvo 41-oji valstybė, pagaliau pripažinusi Kovo 11-osios Lietuvą. Jeigu krašto gyventojai nespriešina, tarptautinė teisė tai priima ne kaip okupaciją, o kaip teisėtą valdžią. Lietuviai priešinosi neteisėtoms okupacijoms. Lietuva buvo okupuota, bet dar nebuvo pripažinta nei tarybinė valdžia, nei okupacija. Kadangi Lietuvos okupacija buvo nepripažinta, tai visi jos pinigai, akcijos, laivai, investicijos, bendrovės Amerikoje buvo užšaldytos ir vėliau atšaldytos, kai Lietuva atgavo laisvę. Jeigu Amerika būtų pripažinusi okupaciją, visas Lietuvos turtas būtų dingęs ir atitekęs Sovietų Sąjungai. Amerikos lietuviai šiuo reikalu labai spaudė Ameriką. ALT'o pirmininkas Leonardas Šimutis ir gen. konsulas Petras Daužvardis Amerikos teismuose įrodinėjo, kad okupacija yra neteisėta ir Lietuvos

turtas priklauso Lietuvai. Prie to prisidėjo ir partizanai, ir Lietuvos gyventojai, kurie visiems rodė, kad vyksta pasipriešinimas neteisėtai valdžiai. Buvo įdomu išgirsti, kad patys Amerikos politikai bei valdžios pareigūnai nežinojo, ar Amerika pripažįsta Lietuvos valstybę, ar ne. Tai išaiškėjo 1970 m., kai Simas Kudirka iš sovietinio laivo peršoko į Amerikos laivą. Amerikiečiai jį prievarta grąžino sovietams. Lietuvos nepriklausomybė buvo atstatyta ir 1918 m., ir 1990 m. Teisinis sąmoningumas rodo, kad Lietuva buvo valstybė nuo karaliaus Mindaugo laikų, – baigė savo kalbą dr. Vitas.

Baigiant sueigą sesei fil. Taiyda Chiapetta buvo įteikta gėlių puokštė – „Amerikos lietuvio“ laikraštis ją išrinko metų žmogumi.

Skautai akademikai dar nesi-skirstė. Prie kavos puodelio jie sveikino naujai pakeltus narius, klausinėjo prelegentą ir džiaugėsi gražia sekmdienio popiete.

Meninės programos atlikėjos (iš k.): sesė Monika Papartytė, pirm. fil. Aleksytė Stalionytė (įteikė puokštes gėlių ir dovanėlę) ir sesė Tessa Papartytė.

Fil. Jūratės Variakojienės nuotr.

Susipažinkite su Akademinio skautų sąjūdžio vadija

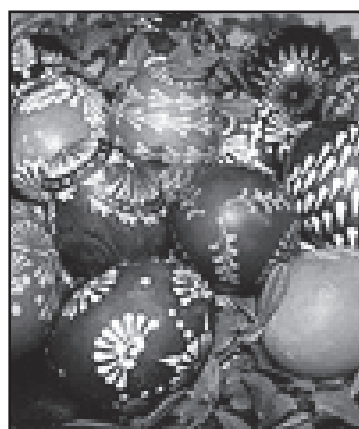
Renata Naudžiūtė-Stankus
Gyvena: Burr Ridge, IL
Baigė: Loyola University
Profesija: CPA, dirba JMB Financial Advisors, financial reporting manager

Dabartinės ASS pareigos: Centro vadijos išdininkė.

Renata yra atsakinga už ryšius su pirmininku ir sekretoriumi, mokesčių surinkimą ir registraciją, ji taip pat praneša vadijai apie fiskalinę padėtį posėdžiuose, apmoka sąskaitas ir, svarbiausia, rengia ir prižiūri visas LSS ir IRS ataskaitas.

Sesė Renata su vyru br. Andriumi auklėja 4 sūnus lietuviškoje, skautiškoje dvasioje. Sūnūs kartu su tėveliu priklauso Lituanicos tuntui.

Ir su margučiais, su šv. Velykom,
 Ir su pirmais pavasario žiedais!
 Palaiminto prisikėlimo ryto,
 Gyvenimo su džiaugsmo spinduliais!

Linkiu Lietuvių Skautų sąjungos, „Skautybės kelio“ ir visiems „Draugo“ laikraščio rėmėjams, bendradarbiams, skaitytojams linksmų šv. Velykų. Tegul Jėzaus meilė šildo Jūsų namus ir širdis.

v.s.fil. Aušra Jasaitytė Petry
 „Skautybės kelio“ redaktorė

VIS BUDĖSIME!

Rako stovyklos atnaujinimas
 X Tautinės stovyklos 2018 m. namai
www.rakas.org

Pristatymas
 balandžio 10 d., sekmadienį, 12:30–3:30 val. p. p.
 Lietuvių dailės muziejuje
 Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL.

Už ką aš myliu Lietuvą?

Atkelta iš 1 psl.

Vilnius – nuostabus miestas. Jį giria turistai kaip labai jaukų, žalią, su nuostabiu senamiesčiu. Aš taip pat tai matau kiekvieną kartą eidama senamiesčio gatvele – dievaži koks jis gražus. Kas gali būti smagiau už riedėjimą dviračiu saulėtą dieną savo mieste?

Mes kalbame viena seniausių ir viena mažiausiai pakitusių pasaulio kalbų. Tai turbūt reiškia, kad turime vertybes, jeigu sugebėjome išsaugoti savo kalbą net per visus karus ir okupacijas, ar ne? Mūsų kalba giriama kaip labai daininga ir turtinga, o išmokti jos yra gerokai sudėtingiau nei daugelio kitų kalbų (taip jau būna su turtingomis kalbomis).

Mes mokame labai nuoširdžiai ir triukšmingai sirgti už šalies sportininkus. Visi būname tikri patriotai, kai vyksta rimtas krepšinis, nesvarbu ar tu moksleivis, ar verslininkas, ar Prezidentė.

Čia mano namai. Net nebūdama emigrante galiu drąsiai pasakyti, kad myliu savo Tėvynę, nepaisant ekonominių ar kitokių sunkumų. Myliu ir mylėsiu.

Tai ištrauka iš internetinio tinklalapio-dienoraščio, kurio autorė vadina save *Laimės kūdikiu* (www.laimeskudikis.lt). Na, o už ką myli Lietuvą Čikagos lietuviai? Kas jiems labiausiai siejasi su lietuviybe? Pasivaikščiojusi tarp Navy Pier Lietuvos Nepriklausomybės dieną šventusių tautiečių **Audronė Kižytė** išgirdo, kad jiems brangus ir maistas, ir krepšinis, ir kalba...

Mackevičių šeima – Skaistė, Tomas, Asta ir mažoji Elija. **Tomas Mackevičius**: Lietuva man brangi, nes iš savo šaknų semiamės stiprybės sunkiais gyvenimo momentais; **Asta Mackevičienė**: Turiu galimybę būti savo tautos ir kultūros „mini ambasadore“ už Lietuvos ribų. Lietuviybė – tai mano tapatybės dalis, kurią suformavo mano tėvai ir seneliai. Į ją telpa ir trispalvė, ir lietuviška kalba, daina, ir poezijos pavasariai; ir vasaros atlidai, ir Vėlinės, ir Kūčios. Ir mūsų šeimos lietuviški pasai ir Lietuvai svarbios datos ar progos, kurių pasaulis nešvenčia, bet mes jaučiame norą ir pareigą minėti ir skleisti. Ir, svarbiausia, perduoti visa tai savo vaikams, kad nors ir svetur gimę pirmiausia jaustųsi lietuviais!

Simas Mockus: Mėgstamiausias – krepšinis; **Laura Misiūnaitė**: lietuviškas maistas; **Emilija Mockus**: šventės.

Hana Kopilevič: Man labai patinka vėliava (jos mama sakė, kad tai buvo pirmasis Hanos ištartas žodis!); **Marija Gudynaitė**: Lietuvoje labai nuoširdūs žmonės.

Šventėje susitiko ilgametės draugės. Kas brangiausia joms? Priekyje iš k.: **Dalia Gedvilienė**: lietuviškos dainos; **Gražina Stauskas**: maistas; **Aurelija Dobrovolskienė**: kalba; **Dalia Stankaitienė**: lietuvių draugystė; **Nelia Paulauskas**: krupnikas, kugelis ir tautiniai drabužiai; **Birutė Bulotaitė**: istorija.

Meksikietis **Jesus Paz** labai domisi lietuvių kultūra, dalyvavo tautinių šokių šventėje Čikagoje, šiek tiek kalba lietuviškai (ištarė: „Malonu susipažinti“). Jis sako, kad lietuvių kalba labai unikali ir viena iš seniausių pasaulio kalbų.

Ilgiausių metų!

*Šiandien, kovo 22-ąją –
Šmūsų mylimos pedagogės
ir rašytojos Stasės
Petersonienės gimtadienis –
gražus, jubiliejinis.
Linkėdami daug saulėtų ir
kūrybingų dienų, sveikatos ir
aplinkinių meilės,
sveikiname Jus ir kartu
švenčiame Jūsų gražų
gyvenimą!*

Stasė Vanagaitė-Petersonienė

Stasė Vanagaitė-Petersonienė gimė Tau-
ragės apskr., Kvedarnos vls., Pajūralio
parapijoje, Šakėnų kaime. Jos pačios
žodžiais, *tėviškė buvo labai graži: kal-
niukai, žydinčių liepų daubos. Kieme kryžius,
koplytėlė, didžiuliame uosy gandraizdis. Sode
šlamantys klevai, daug vaismedžių, bičių avi-
lių, o pačiame sodo viduryje išsilapojęs baltų ro-
žių krūmas. Apie tą rožę mano pirmasis kūri-
nėlis gimnazijoje.*

JAV buvo parašytos ir išleistos šios knygos:
„Nulaužta šaka“ (apsakymai, 1964), eiliuota pa-
saka „Laumė Daumė“ (1969), poema „Sko-
mantų piliakalnio legenda“ (1984), atsiminimų
knyga „Kunigas Alfonsas Lipniūnas“ (suda-
rytoja ir redaktorė, 1985 ir 1989), „Lietuviška-
sis švietimas Šiaurės Amerikoje“ (kartu su Juo-
zu Masilioniu, 2000), „Trys iš Pajūralio“ (2008).

Stasė Petersonienė – ilgametė Čikagos Pe-
dagoginio lituanistikos instituto dėstytoja ir di-
rektorė, daug metų dirbo JAV LB Švietimo ta-
ryboje, buvo ALVUD'o (Amerikos lietuvių
vaikų ugdymo draugijos) pirmininkė ir AL-
VUD'o teatro administratorė. Šiais metais 60-
metį švenčiančios Lietuvių rašytojų draugijos
(LRD) narė, nuo 1998 metų iki dabar – jos pi-
rmininkė. Beje, visiškai neseniai buvo paskir-
tos šių metų LRD premijos (mecenatas – Lie-
tuvių Fondas). Jos atiteko rašytojai Rūtai Še-
petys (už knygas) ir žurnalistui Raimundui M.
Lapui (už straipsnius spaudoje). Beje, S. Pe-
tersonienei besiruošiant išsiųsti laišką Rūtai,

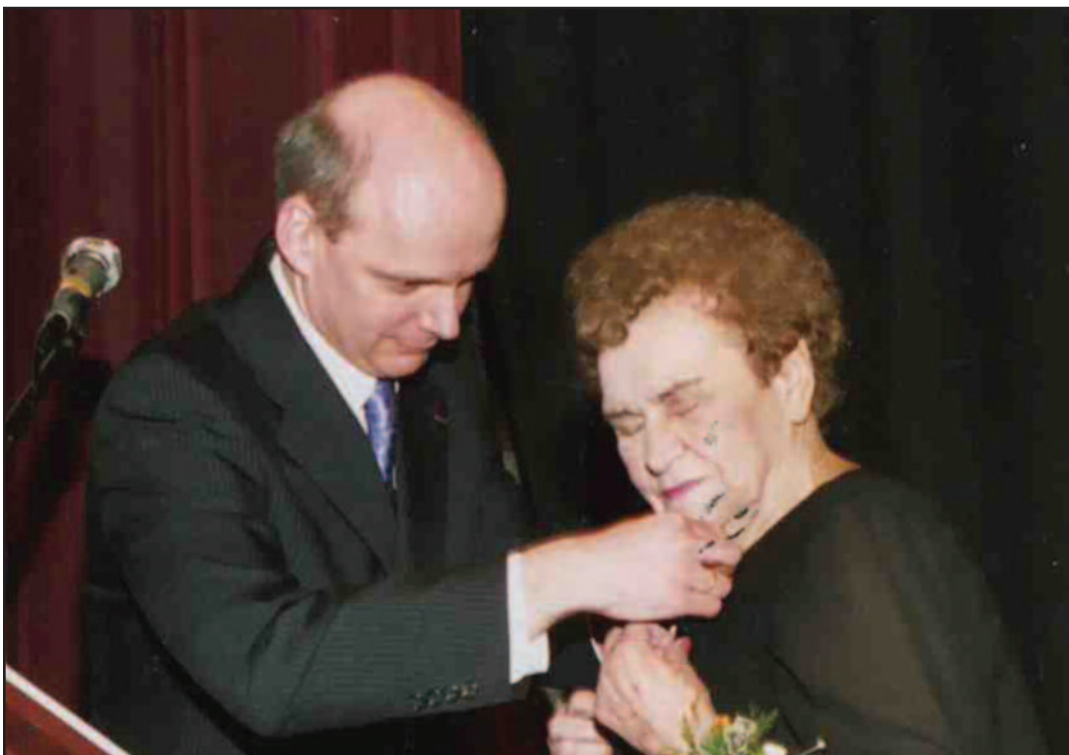
ji pati atvyko į Čikagą, į Jaunimo centrą, su-
teikdama progą pirmininkei įteikti premiją as-
meniškai. Raimundas šios staigmenos sulaukė
Vasario 16-ąją – jo žodžiais, tai buvo pati geriausia
dovana Lietuvos Nepriklausomybės dienos pro-
ga.

S. Petersonienė apdovanota „Žūvančiųjų
gelbėjimo kryžiumi“ (1997), Lietuvos vyčių

„Metų moters“ žymeniu (2001), JAV LB Švietimo
tarybos premija (2003), Vytauto Didžiojo ordinu
už nuopelnus Lietuvai (2004). Bet didžiausia
dovana jai turbūt visą gyvenimą buvo mėgsta-
mas darbas ir graži šeima – a. a. vyras Ričardas
Petersonas, su kuriuo susipažino dirbdami Ol-
denburgo gimnazijoje, duktė Daiva ir sūnus Vy-
tautas.

Stasė ir Juozas Petersonai šventė auksinį vedybų jubiliejų. Nuotraukoje kartu – sūnus Vytautas ir duktė Daiva. 2004 m. kovo 11 d. Šeimos albumo nuotraukos

LR generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius prisega Stasei Petersonienei Vytauto Didžiojo ordiną. 2004 m. kovas.

Su šiuo metų LRD premijos laureate Rūta Šepetys.

O, tos Velykos ir ta priešvėlykinė Didžiojo šeštadienio nuotaika!

Iš ryto dar kartą pervalomu kambariai, ant stalo užtiesiama kvepiančio lino staltiesė, ant stalo pastatoma namuose sprogdintų berželių ir karklų bumbulų puokštelė.

Kazimieras atnešė man gražiai sudygsių avių vazonėlį, kurio vidury gulėjo baltas, gipsinis avinėlis.

– Valerija, ar avinėlis baltas, pažūrėk! Padavė man Domė, o ką su juo.

– Baltas, baltas, kaip pačios Velykos, ir kaip gražiai suaugusios avižos.

– Taigi, labai gražiai, prieš mėnesį pasėjau. Perbraukė jis ranka per avižas, kurios turbūt jam skendo migloje.

– Ar nesilpna, Kazimierai?

– Jau būtų gerai užvalgyti, bet tik dvyliką valandą, kai išgirsiu varpus.

– Ar dar negrįžo vaikinai su ugnimi? – pasiteiravo tėtis, įkišęs galvą pro atvirą langą.

– Dar ne.

– Kad bent vienas gyvą parneštų, – pasakė tėtis ir nuėjo vėl tvartų link.

Mat Didžiojo šeštadienio rytą berniukai eina į bažnyčią parnešti švento Velykų vandens ir šventosios ugnies. Vandens neša paprastuose buteliuose, o šventosios ugnies žariją įdeda į išdiovintą obelį kempinę. Toj kempinėj išpjauna skylutę, į kurią įdeda šventąją žariją. Kempinę pritvirtina prie virvutės, kad galima būtų ją supti. Kempinėje žarija ima rusenti labai pamažu, uždegdama ir kempinę. Visas degimas vyksta labai lėtai, todėl, greitai einant, galima 6–7 kilometrus parnešti gyvą ugnį. Ta ugnis negali būti vežama, ji turi būti parnešama į namus, todėl Šeštadienio rytą visi eina į bažnyčią pėsti.

Ir koks vaikų klegesys, koks skubėjimas, kada iš šventoriaus, supdami, švy-

1940 metų Velykos

tuodami kempines lekia būriai berniukų namo. Bažnyčia yra ant kalno, tai tik mirga pakalnėn būriai. Vienoj rankoj krepšelis su buteliu švento vandens, antrojoj – supama kempinė.

Mudviem su Kazimieru betupinėjant apie stalą, kieme subildėjo.

– Vaikučiai, – švelniai ištarė Kazimieras ir nusišypsojo. Į trobą įlėkė sušilę, raudoni kaip burakai – Stepukas ir Domas.

– Abiejų dega, – pasakė abu iš karto.

– Na, gerai, gerai, duokit šen, tuoj dedu po pečium. Ale ko taip lėkėt, patrukt galėjot. Kaip be proto, kvapo neatgauna. Vandens šalto negerkit, – rūpinosi mama.

– Tai duok, šeimininke, vieną kempinę šeimininkui paduosiu, kad į jaujos pirtį nuneštų, kad Dievas apsaugotų nuo ugnies per linamynį, – pasiūlė Kazimieras. Jis vis nori būti kuo nors naudingas, nors jam niekas nieko nesakytų,

jei jis snūduriuotų visą pusdienį saulutėje.

Aš tasiau vieno lango užuolaidą. Belyginant vienas kraštas apačioj buvo atiręs.

Takeliu, padavęs kempinę tėčiui, parėjo Kazimieras. Kepurę kilst, eidamas pro kopyltėlę, žvilgtarėjo į saulę, – ar aukštai, ar toli pietūs?

– Kazimierai, – sušukau pro langą į kiemą, – jau dvylikta valanda, eik valgyti.

– Ar jau skambino?

– Dar ne, bet mano laikrodys rodo dvyliką.

– Tai dar negalima – ramiai, bet ir liūdnei atsakė ir atsisėdo lauke ant suolo.

Baigusi tvarkyti užuolaidas ir aš išėjau į kiemą. Tas pavasaris tiesiog valandom žengia. Patvoriais ties sodo tvora jau lenda iš žemės trauklapiai, gardokuliai. Net pinavijų raudonos špygelės iš žemės raudonuoja, narcizų laiškėliai jau kelia nosytes, pilkšvu žalumu den-

giasi karklai bevardžiai sode, kurie rudenį pilni baltų, didelių, bet nevalgomų uogų. Kai aš buvau maža, tai visas kaimo mergaites susišaukdavau rudenį į sodą, ir iš tų uogų mes darydavome karolius.

Nuėjau prie klevų. Iš vieno tekėjo sula. Vakar pragrėžė, bet dar taip mažai buvo prilašėję sulos. Aš manau, kad dar per anksti.

Staiga aš išgirdau varpus skambant. Tai „varpai atgavėjo“. Aš atsiminiau Kazimierą ir nulėkiau į trobą.

– Kazimierai, Kazimierai, jau varpai skamba! – sušukau uždususi.

– Ir aš, rodos, girdžiu, kad skamba, – nusišypsojo jis, – jau dabar valgysiu.

Aš buvau laisva. Kiti vis susirasdavo darbo. Atnešiau iš kamaros suomalinio pyrago luitą, įpyliau pieno.

– Tai ne, pieno neimsiu, – lauždamas pyragą sumurmėjo.

– Tai kad pienu galima, jau tu pats išsigalvojai, Kazimierai. Tau iš viso pasninko nebėra.

– Ką? Man pasninko nebėra? Nekalbėk taip. Kai pasninko nebebus, tai nė sekmadieniais spingelio nebematysim – Dievas nubaus.

Nenorėjau aš su juo ginčytis. Ir pyragas yra keptas su pienu, bet nesakiau – nevalgytų. Aš įpyliau pusšiltės arbatos puoduką ir suradau bruknių košės. Jis kando pyragą dideliais kąsniais, kabino šaukšteliu bruknių košę – taip godžiai, net gražu žiūrėti, tokiu patenkintu veidu. Pavalgęs persižegnojo dideliu kryžiaus ženklų, labai rimtu veidu, dievobaimingai sudėtom lūpom. Nuo to jo pailgas veidas pasidarė dar ilgesnis, o tamsūs ūsai nutyso dar žemiau.

Ištrauka iš apsakymo „Ružavos švieselės“ (kn. „Nulaužta šaka“, 1964 m).

Eilutės iš poemų

Išsipraususi, linksma
Ir baltutė kaip puta,
Lekia Daumė kaip plaštakė,
Per pušyną, per giraitę,
Pro beržynus baltučius
Į kalnelį – dulkt, padulkt!

Ant to kalno, ant kalnelio
Stovi gubos prie pat kelio:
Storuliukės, apskritutės,
Lyg tetukės, nedidukės.

Kas ten rūksta už beržyno?
Už beržyno, prie eglyno?
Tai zuikienė vakarais
Su mėlynėm, obuoliais
Pyragus krikštynom kepa:
Suka, mala, raito, tepa
Ir vis šypsosi linksma,
Kad ji bus daili kūma.

O krosny šnekasi liepsnelės:

– Ū-ti-ti-ti, ū-ta-ta-ta...
Ateik, naktele, greitai čia.
Ū-ti-ti-ti, ū-ta-ta-ta...
Žvaigždėtą sapną nešdama.

Iš poemos „Laumė Daumė“

Juozo Kiburo iliustruotas „Laumės Daumės“ viršelis

Samana

Norėčiau būti samana
Ant seno, žalio stogo.
Visad jauna, visad žalia –
Gyventi nepabostų.

Pirmasis saulės spindulys
Rytai mane prikeltų.
Ir taip toli, toli matyt
Už beržynėlio balto.

Prie kamino kaukai nakčia
Susėdę laimę žarsto,
Jiems pašnibždėčiau paslapčia
Man vieną brangų vardą.

Norėčiau būti samana
Ant seno, žalio stogo:
Visad žalia, visad jauna –
Gyvenimas viliojū.

Lietuvos šventųjų paviljonas

Susirinkote,
mano broliai ir mano sesės,
iš žemės nuo Nemuno krantų,
iš Sibiro sniegynų,
iš Stutthofo,
Altajaus,
iš Pirčiupio,
Čevernės,
iš Pravieniškių
ir Rainių...

Ir Viešpaties papėdėje dabar susėdę,
tėvynės kankiniai,
šiandien jūsų šnekučiuojatės
ramiai.

Ir mirusiems po švento Patepimo,
kuriems mirtis atėjo
kaip rytmečio aušrinė –
jūs nepavydite visai,

nes jus apšlakstė kraujas kankinių...
Ir žėri jūsų aureolės –
geltonos – žalios – ir raudonos –
dangaus šventųjų paviljone.

Gražios Gimtadienio šventės Jums linki „Draugo“ leidėjai, redakcija, skaitytojai ir visa literatūrinė Čikagos visuomenė.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Per Velykas suksime laikrodžius

Vilnius (LRT.lt) – Jau šį savaitgalį Lietuvoje bus įvestas vasaros laikas. Sekmadienį, 3 valandą nakties, laikrodžių rodykles reikės pasukti valanda pirmyn.

Dėl sezoninio laiko naudos taip ir nesutariama. Vasaros laikas kasmet įvedamas paskutinį kovo sekmadienį, pasukant laikrodžio rodykle valanda į priekį, o atšaukiamas paskutinį spalio sekmadienį, pasukant laikrodžio rodykle valanda atgal. Tad vasaros laiku

gyvensime iki spalio pabaigos.

Tai daroma vykdant ES direktyvą dėl vasaros laiko. Direktyvos galiojimas yra neribotas, tačiau Europos Komisija kas penkerius metus skelbia vasaros laiko įvedimo ir atšaukimo grafiką.

Šie metai – būtent tie, kai šalys narės gali pareikšti savo poziciją šiuo klausimu. Tačiau valdininkai nusprendė, kad atšaukti laikrodžio perukinėjimą neverta.

Plėtojami ryšiai su Kinija

Vilnius (Mano vyriausybė) – Premjeras Algirdas Butkevičius išvyko į Kiniją, kur numatyti jo susitikimai su Kinijos premjeru ir verslo atstovais, stambiųjų įmonių vadovais.

Honkonge numatyti premjero susitikimai su šio Kinijos specialiojo administracinio regiono vadovu, prekybos ir ekonominės plėtros sekretoriumi, taip pat apsilankymas viename didžiausių pasaulio finansų centrų – Honkongo vertybinių popierių biržoje.

Bendradarbiavimas tarp Lietuvos ir Kinijos pastaraisiais metais smarkiai stiprėja ir aprėpia vis platesnį abipusių interesų spektrą. Lietuva Kini-

ją vertina kaip strateginę partnerę Azijoje, siekdama plėtoti ir gilinti dvišalį dialogą, ieškoti naujų galimybių mūsų verslui, žemės ūkio produkcijos gamintojams, infrastruktūros projektams.

Kinija analogiškai domisi investicijų galimybėmis mūsų šalyje. Korporacija CMG jau planuoja pradėti savo veiklą Lietuvoje. Premjero vizito metu Kinijoje praėjusių metų lapkričio mėnesį buvo pasirašyti susitarimai tarp Klaipėdos laisvosios ekonominės zonos ir CMG. Taip pat, tarp Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos ir CMG.

Pernai emigravo maždaug visa Marijampolė

Vilnius (Bernardinai.lt) – Statistikos departamentas skelbia, kad pernai iš Lietuvos emigravo penktadaliu daugiau žmonių nei 2014-aisiais. Tuo metu atvykstančiųjų į Lietuvą skaičius sumažėjo beveik dešimtadaliu.

Pernai iš Lietuvos išvyko daugiau kaip 44 tūkst. žmonių. Maždaug tiek, kiek gyvena Marijampolės mieste. Tuo metu į šalį atvyko gyventi per 22 tūkst. žmonių. Maždaug tiek gyventojų turi Plungė.

Daugiau nei pusė išvykusiųjų

buvo vyrai. Kas trečias iš jų – 19–26 metų amžiaus. Panašią dalį sudaro ir tokio paties amžiaus moterys.

Dauguma emigravusių prieš išvykdami metus ar ilgiau niekur nedirbo.

Dažniausiai šalies gyventojai išvyko į Jungtinę Karalystę, Vokietiją, Airiją, Norvegiją.

Į Lietuvą iš užsienio pernai grįžo šiek tiek mažiau žmonių. Didžioji jų dalis buvo emigravę į Jungtinę Karalystę, Airiją ir Norvegiją.

Išsisukti nuo karo tarnybos bus sunkiau

Vilnius (BNS) – Seimas ieškos būdų panaikinti landai, kuri leidžia išvengti šaukimo į karo tarnybą, negavus jo į rankas.

Parlamentas ėmėsi nagrinėti pataisas, kurios įpareigo šaukiamo amžiaus jaunuolius domėtis, ar nėra prievolininkų sąrašuose. Šias pataisas toliau svarstyti planuojama balandį. Pasak pataisų iniciatorių į karo prievolės centrus neatvyko beveik trečdalis prievolininkų.

Preliminariais Krašto apsaugos ministerijos duomenimis, buvo maždaug 37 tūkst. asmenų, įtrauktų į sąrašus, bet atvyko vos 11 tūkst.

Dabar įstatyme nenustatyta, kaip karo prievolininką informuoti apie šaukimą, jei nurodymo atvykti į karo prievolės centrą jam nepavyko įteikti asmeniškai ar šeimos nariams, taip pat įstaigoms, kurios susiję su prievolininkų darbo, mokslo ir studijų teisiškai.

Pagal siūlymą, įstatyme būtų įrašyta pareiga karo prievolininkams in-

Išsisukti nuo karo tarnybos turėtų būti sunkiau.

Diena.lt nuotr.

ternete sekti Krašto apsaugos ministerijos svetainėje skelbiamus šauktnių sąrašus, o viešą paskelbimą juose laikyti nurodymu atvykti į karo prievolės administruojančią krašto apsaugos sistemos instituciją.

Primename, kad Valstybės gynimo taryba nutarė, jog privalomoji karo tarnyba Lietuvoje turi būti gražinta visam laikui, o ne penkeriems metams, kaip nuspręsta anksčiau. Nuo kitų metų planuojama į karo tarnybą pašaukti nuo 3,5 tūkst. iki 4 tūkst. jaunuolių. Pernai ir šiemet šaukiamųjų skaičius siekė 3 tūkst. žmonių.

B. Obama atvyko į Kubą

Havana (ELTA) – JAV prezidentas Barack Obama su istoriniu vizitu atvyko į Kubą, kur susitiko su šalies vadovu Raul Castro.

Tai pirmasis JAV vadovo vizitas saloje nuo 1959-ųjų socialistinės revoliucijos. Į Kubą B. Obama atvyko kartu su pirmąja JAV ponija Michelle bei dukromis Sasha ir Malia. Iš lėktuvo išlipusius garbius svečius pasitiko šalies užsienio reikalų ministras Bruno Rodriguez.

Kubos valstybinė televizija tiesiogiai transliavo kalbą, kurią JAV prezidentas sakė Didžiajame Havanos teatre. Čia jis pareiškė, kad „atvyko į Kubą palaidoti paskutines Šaltojo karo liekanas“.

B. Obama pabrėžė, kad užsitęsęs laikas, kai tarp dviejų šalių vyrauja atsisiskyrimas ir dešimtmečiai nuolatinės konfrontacijos. Tačiau, anot Prezidento, šalis sieja tokios pačios vertybės ir kada nors dešimtmečius trukęs

Istorinis B. Obama ir R. Castro susitikimas.

EPA-ELTA nuotr.

priešiškus bus suvokiamas tik „kaip vienas skyrius ilgoje šeimos ir draugystės istorijoje“.

JAV prezidentas pabrėžė tarp šalių glūdinčius skirtumus, bet sakė, kad Kubą ir Jungtines Valstijas sieja panašios kolonijinės šaknys, o abi šalys yra kaip dvi sesės, kurios nutraukė ryšius, nors jų venomis teka tas pats kraujas. JAV prezidento susitikimas su Kubos revoliucijos vadovu Fidel Castro nėra numatytas.

Išpuoliai Briuselyje – reakcija į S. Abdeslam areštą

Briuselis (ELTA) – Vokietijos terorizmo ekspertas Rolf Tophoven neabejoja, kad išpuoliai Briuselyje yra tiesioginė reakcija į spėjamo teroristo Saleh Abdeslam suėmimą praėjusį penktadienį.

S. Abdeslam aplinka atakomis nori parodyti, kad ir toliau gali veikti ir kad strategiškai nėra susilpnėjusi, pareiškė R. Tophoven. Tai esą buvo „tobulai koordinuotas ir profesionaliai įvykdytas išpuolis“. Kelios paraleliai pasirinktos atakų vietos primena lapkričio 13-osios atakas, atsakomybę dėl kurių prisiėmė „Islamo valstybė“ (IS).

Daug žmonių žuvo ir buvo sunkiai sužeisti per teroro atakas antradienį, įvykdytas tarptautiniame Briuselio oro uoste ir miesto Malbeko metro stotyje. Pranešama, kad 14 žmonių žuvo Zaventemo oro uoste, 20 – metro. Daugiau kaip 180 buvo sužeisti.

Briuselyje uždarytas oro uostas ir

Belgijoje skelbiamas trijų dienų gedulas. EPA-ELTA nuotr.

visa transporto sistema. Visi skrydžiai nukreipti. Geležinkelių bendrovė „Eurostar“ atšaukė visus į ir iš Briuselio išvykstančius traukinius. Belgijos vyriausybė perspėjo dėl galbūt vis dar egzistuojančio pavojaus.

Saugumas padidintas ir Jungtinės Karalystės bei Nyderlandų oro uostuose. Prancūzija taip pat didina saugumą. Iš Ženevos atskridęs žmogus pasakojo apie išpuolį oro uoste: „Buvo labai baisu. Griuvo lubos, visur kraujas, sužeisti žmonės ir lagaminai. Vaikščiojome po griuvėsius. Tai priminė karo sceną“.

Rusijos teismas pripažino Savčenko kaltą

Doneckas, Rusija (BNS) – Rusijos teismas pripažino Ukrainos ginkluotųjų pajėgų lakūnę Nadiją Savčenko prisidėjus prie dviejų Rusijos žurnalistų žūties karo krečiamoje Rytų Ukrainoje 2014 metų liepą.

Teismo pirmininkas pareiškė, kad N. Savčenko, kuri tuo metu buvo vieno Ukrainos savanorių bataliono narė, koregavo artilerijos ugnį per apšaudymą, nusinešusį dviejų Rusijos

žurnalistų ir kelių civilių gyvybes, ir pridūrė, kad jos veiksmai buvo motyvuoti politinės neapykantos Luhansko gyventojams ir visiems rusakalbiams.

Prieštarinčiai vertiname procese Rusijos teismas antradienį Ukrainos pilotėi Savčenko skyrė 22 metų laisvės atėmimo bausmę. Prokuroras buvo reikalavęs pasiūsti ją už grotų 23 metams.

Tibetiečiai renka naują vadovą

Dharamshala, Indija (BNS) – Dešimtys tūkstančių tremtyje gyvenančių tibetiečių renka naują vadovą, kuriam bus patikėta tęsti jų kovą už Kinijos administruojamo Tibeto didesnę autonomiją, kai dvasinis vadovas Dalai Lama traukiasi iš politinio fronto.

Dalai Lama paskelbė apie sprendimą atsisakyti politinės valdžios 2011

metų kovą.

Iš viso 88 tūkst. tibetiečių 13 šalių – nuo Australijos iki Jungtinių Valstijų – yra užsiregistravę dalyvauti balsavime, per kurį bus išrinktas premjeras ir egzilinis parlamentas, kurį sudaro 44 deputatai.

Balsavimo rezultatų tikimasi sulaukti balandį.

Parengė Dainius Ruževičius

SPORTAS

Nesustabdomai rungtyniaujančio D. Sabonio komanda tęsia kelionę NCAA

19-mečio lietuvio atstovaujama Gonzaga universiteto „Bulldogs“ komanda kovo 19 d. NCAA atkrintamosiose varžybose pateikė dar vieną staigmeną. Antroje etape (1/32) Gonzagos krepšininkai Denveryje 82:59 sutriuškino Jutos studentus ir pateko tarp 16-os geriausių „Kovo beprotyste“ vadinamo turnyro komandų.

Vidurio Vakaruose pagal atkrintamosioms varžyboms sudarytą eilę Jutos komanda rikiavosi trečia, Gonzagos – vienuolikta. Į „Sweet Sixteen“, „Bulldogs“ pateko septintą kartą istorijoje ir antrus metus iš eilės.

D. Sabonis buvo pripažintas geriausiu rungtynių žaidėju, pasižymėjęs dar vienu dvigubu dviženkliais. Tai buvo jau 22-as lietuvio dvigubas dublis šiame sezone.

Lietuvos rinktinės puolėjas pelnė 19 taškų, atkovojo 10 kamuolių ir atliko 3 rezultatyvius perdavimus tokiose svarbiose Gonzagai varžybose. D. Sabonis ne tik taikliai mėtė – pataikė 7 dvitaškius iš 11, vienintelį tritaškį ir abi baudas, bet ir puikiai gynėsi.

Gonzagos komandoje rezultatyviausiai žaidė gynėjas Eric McClellan, pelnęs 22 taškus. Kyle Wiltjer įmetė 17 taškų.

Jakob Poeltl – 213 cm ūgio Kęstučio Kemzūros treniruojamos Austrijos rinktinės vidurio puolėjas, kuriam prognozuojama vieta pirmajame NBA naujokų biržos dešimtuose, tepelnė 5 taškus – mažiausiai šį sezoną.

D. Sabonio ir J. Poeltl dvikova dar prieš varžbas kėlė didelį susidomėjimą – „Denver Post“ šiuos žaidėjus pavadino geriausiais NCAA vidurio puolėjais šiuo metu. Vienam jų sezonas jau baigėsi. D. Sabonis įrodė, kad pats yra vertas daug geresnių prognozių nei šaukimų trisdešimtukas, kuriame jis iki šiol buvo minimas.

Dar prieš prasidedant „Kovo beprotyste“ Gonzagos komandą nurašė ne tik JAV prezidentas Barack Obama, bet ir daugelis apžvalgininkų. Po antrosios pergalės ir vietos aštuntfinalyje sukasi visai

NCAA aikštelėje karaliaujantis D. Sabonis atvedė savo komandą į „Sweet Sixteen“ turnyrą.

kitos kalbos. „Nenustebčiau, jeigu jie patektų į finalinį ketvertą“, – po skaudaus pralaimėjimo kalbėjo Jutos treneris Larry Krystkowiak.

„Tai yra neįtikėtina. Mes tiesiog džiaugiamės apskritai čia patekę“, – apie „Kovo beprotyste“ kalbėjo D. Sabonis.

Gonzagos komandos treneris Mark Few kaip visada turėjo už ką girti lietuvį: „Jis labai agresyvus ir stiprus vyrukas. Jeigu tu su juo nesi žaidęs, tau tikrai prireiks laiko susigaudyti, kas vyksta. Jis geriausias kovotojas dėl kamuolių, kuri man teko treniruoti. Ir vienas geriausių, kuriuos man apskritai teko matyti NCAA“.

Gonzagos studentai jau buvo pateikę staigmeną, kai pirmajame „Kovo beprotybės“ rate kovo 17 d. sutriuškino Seton Hall komandą (68:52). D. Sabonis tuomet pelnė 21 tašką ir atkovojo 16 kamuolių.

Antrą sezoną Gonzagos universiteto komandai atstovaujantis lietuvis šį sezoną NCAA varžybose renka po 17,5 taško ir atkovoja po 11,7 kamuolio.

Gonzagos komandos ir D. Sabonio kovo 25 d. (penktadienį) laukia varžybos dėl patekimo į stipriausių aštuonėta. „Bulldogs“ varžovais bus „Syracuse“ universiteto komanda. Beje, šios rungtynės vyks Čikagoje, „United Center“ arenoje.

Istorinis įvykis: JAV amerikietiško futbolo lygoje (NFL) T. Kieras tapo pirmuoju lietuviu

Lietuvos sporto istorijoje atversta naujas, visiškai šviežias puslapis. Lietuvis Tautvydas Kieras tapo pirmuoju lietuviu istorijoje, pasirašiusiu sutartį su JAV amerikietiško futbolo lygos (NFL) komanda. 24-erių sportininkas kovo 18 d. pasirašė sutartį su „Kansas City Chiefs“.

T. Kieras bus pirmasis Lietuvos atstovas JAV profesionalų amerikietiško futbolo lygoje. Iki šiol ten yra žaidę tik lietuviškų šaknų turėję sportininkai.

„Viskas įvyko taip greitai, kad dar net nelabai galiu patikėti!“, – sakė 190 cm ūgio ir 123 kg svorio T. Kieras.

Apie buvusio disko metiko Virgilijaus Alekno galimu įpėdiniu laikyto T. Kiero svajonę prasimušti į NFL „Draugas“ rašė š. m. sausio 16 d.

Užsispyręs lietuvis savo svajonę išpildė – jis pasirašė trejų metų naujoko sutartį su „Chiefs“ klubu, nors niekada nėra žaidęs amerikietiško futbolo!

„Sutartis yra 3 metų su minimaliu NFL atlyginimu, kas mano situacijoje normalu, kai ateinu į komandą be patirties, tačiau su dideliu potencialu. Dabar tuos pinigus turėsiu uždirbti ir įrodyti, kad čia patekau ne be reikalo“, – sakė T. Kieras.

Tai gali būti pirmas toks įvykis visoje NFL istorijoje. Iki šiol lygoje yra buvę sportininkų, kurie turėjo puikias karjeras, nors futbolą pradėjo žaisti tik universitetuose. Tačiau lietuvis jo nežaidė niekada.

T. Kieras NFL žais kraštinio gynybos linijos žaidėjo pozicijoje. Tai didelių fizinių galimybių ir jėgos reikalaujanti pozicija, kurios pagrindinė pareiga – sustabdyti stambiausius varžovų komandų puolėjus.

Svajonės išsipildymas: T. Kieras tapo pirmuoju lietuviu istorijoje, pasirašiusiu sutartį su NFL komanda.

„Chiefs“ organizacija greičiausiai yra tobula variantas mano kaip futbolo žaidėjo tolesniam vystymuisi. Jie turi ypač gerus žaidėjus ir trenerius, kurie bus mano mentoriai nuo pirmos treniruotės dienos. Manau, laukia ilgas ir juodas darbas iki tos die-

nos, kai realiai išeisiu į aikštę varžybų metu“, – apie savo karjeros pradžią naujienu tinklalapiams sakė T. Kieras.

Padarė didelį įspūdį

„Chiefs“ komanda T. Kierą pastebėjo prieš dvi savaites vykusioje NFL „Pro Day“ atrankoje, kurioje visų NFL komandų agentai ieško pasirodyti norinčių žaidėjų. Joje dalyvauja ir būsimoji naujokų biržos dalyviai, tačiau lietuvis gavo sutartį dar prieš biržą.

Jokia komanda futbolo nežaidusiam sportininkui šaukimo nešvaistytų, tad T. Kiero vienintelė galimybė buvo sužavėti skautus NFL „Pro Day“ metu.

Tinklalapis hailstatebeat.wordpress.com aprašė T. Kiero pasirodymą „Pro“ dienoje. Anot straipsnio, disko metimo treniruotės leido lietuviui būti labai staigiam ir turėti greitas kojas – tai itin svarbios amerikietiško futbolo žaidėjo savybės.

Žinoma, keliamas didžiausias klausimas – kaip lietuvis atrodys iš tikro žaisdamas futbolą. Tačiau jo pasirodymas buvo puikus. „Pro“ dienoje buvo matuojamas žaidėjų vertikalus šuolis, greitis, jėga, ištvėrmė ir kiti parametrai. T. Kiero rodikliai yra ne prastesni nei NFL žaidėjų.

T. Kieras 24 kartus „išspaudė“ 102 kg sveriančią štangą, 40 jardų nubėgo per 4.69 sek., į viršų pašoko 89 cm. Šie rodikliai garantavo lietuviui peržiūrą „Chiefs“ klube. Tiesa, vis dar abejojama, ar lietuvis pajėgs patekti į galutinę „Chiefs“ sudėtį.

„Mūsiškiai“: estradinis šou – įspūdžiui sudaryti, ne istorinei tiesai atskleisti (IV)

Tęsinys iš kovo 19 d.

VIDMANTAS VALIUŠAITIS

Tautų pjudyto politika

Tačiau skaitant Vanagaitės knygą, nesusidaro įspūdis, kad tuo metu būtų vykęs karas. Tarsi svarbiausias sukilėlių rūpestis būtų buvęs „suimti Vilniuje Vokiečių gatvėje gyvenančius žydus ir suvaryti juos į Lukiškių kalėjimą“ (55 p.). Čia pateikiamas toks nelogiškas tikrų ar tariamų faktų kratinys, kad darosi išvis nesuprantama ką autorė tuo nori pasakyti? Reikšmingai pabrėžia: „Beje, Lukiškių kalėjimo kalinių apskaitos knygoje žydai pradėti registruoti jau nuo 1941 m. birželio 6 d.“ (Ten pat.)

Kas buvo birželio 6 d.? Dar veikė tarybų valdžia. Ir ką bendra turi sovietų kalėjimo administracijos, pabėgusių birželio 23 d., antisemitinės užmačios su sukilėlių tikromis ar tariamomis antisemitinėmis nuotakomis? Nieko. Priešingai. Tai greičiau štrichas sovietinės valdžios portretui. Kadangi sovietams, nacių partneriams ir bendradarbiams pagal Molotovo-Ribbentropo paktą, antisemitizmas taip pat buvo nesvetimas, kaip ir jų sąjungininkams. Tai patvirtina istorijos faktai. Tik jie elgėsi apdairiau, to neeksponavo. Tačiau antisemitizmo korta savo politiniams tikslams siekti manipuliavo rafinuotai.

„Buvo vykdomas pragariškas žaidimas, – kai atsivėrė KGB archyvai, interviu ‘Laisvosios Europos’ radijui 1992 m. rugpjūčio 6 d. kalbėjo Emanuelis Zingeris, to meto Aukščiausios Tarybos deputatas ir mano studijų laikų draugas, su kuriuo vaikštinėdavome Kauno senosiose kapinėse, Ramybės parke, ir diskutuodavome apie prieškarį nepriklausomą Lietuvą dar tais laikais, kai Kovo 11-oji ir horizonte nesišvietė. – Tokį vilkšunišką KGB alsavimą tème visi, kurie norėjome statyti tiltus tarp lietuvių ir žydų tautų.“

Zingeris tada pasakojo apie KGB medžiagą, pristatančią „žydų etno-psichologines savybes“ ir aiškinančią „kaip juos verbuti, kaip prie jų ‘prisi-gretinti’, veikiant tam tikras emocines gaidas“. Tuose dokumentuose skiriama dėmesio ir lietuviams: patariama, kaip „įtikinamai skleisti mintis apie tai, kad žydai vos ne visuotinai dalyvavo griau-nant Lietuvos valstybingumą 1940 metais, kad žydų dauguma buvo bolševikai.“

„Buvo žaidžiama lietuvių-žydų skauduliais, kad kaktomuša būtų sudurtos tos dvi tautos. Bet tai nepavyko – Lietuva atkūrė valstybę“, – kalbėjo jau veik prieš ketvirtį amžiaus žinomas parlamentarai.

Tačiau istorijos archyvuose tebėra daug nežinomų svarbių liudijimų, galinčių padėti geriau suprasti 1941 m. įvykius. Man teko skaityti amerikiečių CŽV 1941 m. kovo, vadinasi, likus trims keturiems mėnesiams iki karo pradžios, raportą, kuriame jų agentas iš Kauno praneša (cituoju iš atminties, gaila, neturiu dabar šio dokumento rankose, jį būtina paskelbti), kad į Lietuvos SSR valdymo aparato ir ūkinės veiklos vadovaujančias grandis Maskva skiria neproporcingai daug žydų ir tai lietuviams sudaro klaidinančią įspūdį, jog bolševikinis režimas yra „žydų režimas“. Tai eskaluoja visuomenės antisemitines nuotakas. Dokumentas rodo, kad CŽV reiš-kia dėl to susirūpinimą.

Jeigu tokius faktus jau fiksavo žvalgybos, kodėl reikėtų labai stebėtis, kad daliai lietuvių, ir gal net ne taip mažai, bolševizmas, tegu ir neteisingai, asocijavosi su žydais? Reikėtų palyginti, o kaip buvo bolševikų valdytoje Lenkijos dalyje, Latvijoje, Ukrainoje, Besarabijoje ir Šiaurės Bukovinoje? Nustebčiau, jeigu padėtis labai skirtųsi.

Žinant stalininės tautų siundymo ir pjudyto politikos „praktinio taikymo“ išradingumą, nebūtų nuostabu, jeigu pasitvirtintų tezę, kad Maskva, užgrobusi Baltijos valstybes ir suvokdama padariusi tarptautinio masto nusikaltimą, ieškojo vidinių socialinių priežasčių tai pateisinti. Vidinė socialinė trintis – geras būdas: jie patys, girdi, nesusitvarko! Reikia mūsų! Kad stabilizuotume! Tautinės nesantikos kurstymas bei įtampos visuomenėje palai-kymas, sudarant sąlygas kuriai nors mažumai do-minuoti daugumos atžvilgiu (atkreipkime dėmesį į Siriją, Iraką, Libiją), yra senas imperinės politikos metodas, kurį bolševikai išradingai naudojo.

Prioritetas – ištikimybė Lietuvai

Bet grįžkime į 1941-uosius. Skaitant Vanagaitės knygą, man susidarė įspūdis (greičiausiai – klaidingas), kad tada vyko ne karas, bet savotiškas pasisvaidymas vilnų kuodeliais. Tik nežinia kodėl tame mielame žaidime veikė dar ir ginkluoti „astri-dančiai lietuviai“. Jie neturėjo kito tikslo, kaip tik gaudyti romius, beginklius, nesipriešinančius žydus. Dar kažkoks Hammanas kaip vaiduoklis kartais ten praskrenda. Bet kas jis – ne ką iš tos knygos supra-si. Daugiau veikėjų nelabai matyti.

Bet tai – supaprastintas, švelniai tariant, su-pratimas. Neatsargus judesys tada reiškė mirtį. Ne tik žydams. Lietuviams taip pat. Kodėl sąlygos, Ža-

Pirmosiomis karo ir sukilimo dienomis „žydų klausimo“, kaip tokio, nėra. Yra klausimas lojalumo deklaruotai Lietuvos nepriklausomybei ir Laikinajai vyriausybei, kuri imasi atsakomybės tą deklaraciją įgyvendinti, ir yra gyvenimo būtinybė užtikrinti žmonių saugumą ir gyvenimo rimtį.

deikio žodžiais, „skelbti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą dar prieš įsiveržiant antrajam užgrobdėjui“ buvo rizikingos, matyti iš Gintaro Lučinsko surinktos medžiagos: „1941 m. birželio 22 d. Lazdijų valsčiuje, Verstaminų kaime į žygiuojančius vokiečius šovė ir nukovė vieną kariškį atsilikęs Raudonosios armijos kareivis. Vokiečiai, kurių tuo metu buvo daug kaime, nesipulė surasti šovusių raudonarmietį, bet surinko 22 Verstaminų kaimo vyrus ir juos sušaudė“. (Vermachto nusikaltimai 1941 m. birželį. Alytus, 2011. – 19 p.)

Tai tik vienas iš daugybės knygoje dokumen-tuotų atvejų. Vokiečiai visu okupuojančios jėgos brutalumu, vos peržengę sieną, iškart rodydavo, kas yra užimamos teritorijos šeimininkas, ir kad mažiausias neloyalumas bus žiauriai baudžiamas.

Vokiečių užsienio reikalų ministerija įspėjo kariuomenės vadovybę nepalaikyti jokių ryšių su Lietuvos Laikinąja vyriausybe (LLV), kai tik išgirdo apie jos paskelbimą. Tuo metu Tilžės gestapo viršininkas Graeffe pareikalavo ją tučtuojau areštuoti ir pasiūsti į kacetą. Išgelbėjo generolas Karl von Roques, vokiečių kariuomenės užnugario zonos Lietuvoje viršininkas, griežtai pasipriešinęs LLV narių areštui dėl praktinių sumetimų. Vokiečių kariuomenės užnugario įstaigos, atsakingos už fronto pajėgų aprūpinimą maisto produktais bei vietos gamybos prekėmis, stokodamos nuosavo aparato, jautėsi verčiamos prašyti Lietuvos ministeriją ūkinės pagalbos, nepaisant to, kad Reicho politinės vadovybės direktyva draudė joms palaikyti LLV.

Kokios buvo priešpriešoje atsistojusią jėgų propor-cijos? Atgriūvanti ginkluota armada, nuo kurios paniškai bėga Raudonoji armija bei ginkluoti so-vietiniai aktyvistai, ir ratelis jaunų vyrų, išdrįsusių prisiimti Lietuvos ministrų titulų, neturintys jokio politinio palaikymo iš svetur, jokių išteklių, jokio už-nugario. Išskyrus – didelę išsivadavimo iš pries-paudos viltį ir spontaniškai sukilusius, menkai ginkluotus, koordinacijos stokojančius ir į valstybinį da-rinį dar nesusiorganizavusius žmones.

Gerardas Binkis: *Aš tėveliui ir sakydavau: Kur dabar ta jūsų visa „chebra“: K. Ambrozaitis, A. Miškinis, P. Slavėnas, kiti, kurie diskutuodavot, vadydavot ant A. Smetonos, statėt kitokią Lietuvą? Kur jūs dabar? Darykit! <...> O J. Ambrazevičius darė, bandė daryti, kad Lietuvėlė išliktų, nors sąlygos buvo baisiai pavojingos ir neįsivaizduojamai sunkios.*

Tuo metu Vanagaitė stebisi: kodėl Laikinoji vyriausybė pasveikino atžygiuojančią vokiečių kariuomenę, vietoj to, kad būtų pareiškę protestą, kodėl pasivadino „laikinąja“, o ne nuolatine vyriausybe. Bando tai pašiepti ir jos pastangas prilyginti J. Paleckio vadovaujamos delegacijos misijai į Maskvą, parvežti „Stalino saulės“. (59 p.)

Trumpai ir aiškiai į tai yra atsakęs istorikas Augustinas Idzelis: „Koks buvo šitų abiejų vyriausybių tikslas? J. Paleckio vyriausybės tikslas buvo sunaikinti nepriklausomą valstybę. Ir jiems tai pavyko. Laikinosios vyriausybės tikslas buvo atstatyti Lietuvos suverenitetą. To padaryti nepavyko. Čia yra skirtumas“.

Bet grįžkime prie sukilėlių ryšėtų trispalvių ir baltų raiščių. Kada ir kodėl balti raiščiai pakeitė trispalvius? Juos teko sukilėliams pasikeisti iškart po to, kai vokiečių kariuomenė užėmė Lietuvą. Kauną ji pasiekė birželio 26-ąją.

Skirtingos raiščių spalvos žymėjo ne šiaip sau rekvizitą prie aprangos. Jų pakeitimas reiškė pamatinę teisinių pagrindų sankirtą. Vaduodamasi iš bolševikų okupacijos, Lietuva birželio 23 d. atnaujino Lietuvos konstitucijos galiojimą, kuri iki birželio 26 d. buvo vienintelis teisinio veikimo pagrindas.

Į pareigas Laikinosios vyriausybės nedelsiant su-gražinti apskričių viršininkai, karo komendantai ir kiti pareigūnai, vadovaudamiesi konstitucijos ap-spręsta lietuviška teisine sistema, skubiai leido įsa-kymus, potvarkius bei kitus teisės aktus, kurie mobilizavo gyventojus ir dėjo pastangas stabilizuoti bolševikų okupacijos ir karo įvykių sukrėstą šalies gyvenimą.

Gyventojų ir turto saugumas, be abejo, buvo pir-masis prioritetas. Traukdamasi iš Lietuvos Raudonoji armija ir ginkluoti sovietiniai aktyvistai degino namus, sprogdino tiltus, žudė ir terorizavo gyventojus. Sukilėlių būriai organizavosi ne iš malonumo. Iš būtinybės apsiginti.

Kruonio šaulių būrio vadas J. Jenkevičius 1941 m. birželio 30 d. raportavo Kauno miesto ir apskrities Karo komendantui: „Kruonio apylinkėje dar siaučia vietos komunistai, kurie su besislapstančiais rusų kariais terorizuoja gyventojus. Šiomis dienomis iš-šaudė apie 30 aktyvesnių lietuvių – šaulių. Prašome tamstą, kiek galima daugiau išduoti Kruonio šaulių-partizanų būriui ginklų.“

Kruonio apylinkėje yra daug miškų, tad bandi-tams-komunistams yra patogios sąlygos dienos metu slapstytis miškuose, o nakties metu žudyti lietuvius – aktyvistus.“ (LVCA, f. R1444, ap. 1, b. 9, l. 69)

Įtampa, tvyrojusia šalyje, perduoda Telšių mies-to komendantą mjr. Svilo 1941 m. liepos 2 d. įsaky-mas: „Visi geros valios piliečiai lietuviai kviečiami prisidėti prie išlaisvinto žemaičių krašto apvalymo nuo komunistų ir kitų visuomenės kenkėjų, veiku-sių komunistų naudai ir artimai bendradarbiauti su Laikinosios vyriausybės policijos pareigūnais. Šie pi-liečiai, kurie slepia ar palaiko dar kokius ryšius su išblaškytos Raudonosios armijos kariais ar vietiniais komunistais, bus baudžiami mirties bausme“.

Tikras karas. Ne svaidymasis vilnų kuodeliais. Kalba – trumpa: slepi priešą, kuris žudo arba dar tik vakar žudė, kankino, trėmė? Mirtis. Nesvarbu tau-tybė.

Kitu įsakymo paragrafu griežtai įspėjama ir dėl savivalės: „Nusižengę plėšimuose, vagystėse, sau-valiavimuose bei kituose kriminaliniuose nusikal-timuose, bus baudžiami pagal karo meto įstaty-mus.“ (LVCA, f. R1444, ap. 1, b. 9, l. 67)

Pirmosiomis karo ir sukilimo dienomis „žydų klausimo“, kaip tokio, nėra. Yra klausimas lojalumo deklaruotai Lietuvos nepriklausomybei ir Laikina-jai vyriausybei, kuri imasi atsakomybės tą dekla-raciją įgyvendinti, ir yra gyvenimo būtinybė užtik-rinti žmonių saugumą ir gyvenimo rimtį.

Kalendorius!

Sigitas Jegelevičius, vienas labiausiai išgili-nusių į šį laikotarpį istorikų, tvirtina, kad sukilėliai okupacinės valdžios ir represinių struktūrų parei-gūnus suiminėjo visiškai ne tautiniais, o politi-niais motyvais: „Nepaisant tautybės, nepaisant ti-kybos! Sukilėlių institucijos suiminėjo, internavo ar net šaudė ir lietuvius, ir rusus, ir žydus, ir lenkus. Priklausomai nuo to, kiek vienos ar kitos tautybės žmonių veikė komunistų partijoje, kiek jų buvo tarp vyresnio amžiaus komjaunuolių, įvairių tary-binių institucijų vadovų. Ir kiek juos žmonės matė dalyvaujant represijose.“

Augustinas Idzelis teigia tą patį: „Jeigu dalyva-vai trėmimuose, jei tardei ir kankinai žmones, ne-

svarbu, kokios tautybės esi, esi areštuojamas. Verta paskaityti Liudo Dovydeno, 'liaudies seimo' atstovo, pirmininko pavaduotojo, aktyvaus veikėjo, atsiminimus. Sukilėliai jį norėjo sušaudyti. Dovydeną, vedamą žydų, rusų ir lietuvių pasmerktųjų koloje, išgelbėjo karininkas lietuvis. Tuo metu niekas žmonių neskirstė pagal tautybes. Klausimas buvo vienas: ėjai su mumis ar priešmus? Jei buvai komunistas ar sovietinis aktyvistas – esi kaltas”.

Jonas Pajaujis, sukilimo dalyvis: „Tuos sovietinius pareigūnus, kurie buvo inkriminuojami, įtariamai rimtai, kad yra padarę nusikaltimą Lietuvos įstatymams, pagal LAF'o instrukcijas, juos reikėjo izoliuoti į kalėjimus ir atiduoti Lietuvos teisams. Po to jie turėjo būti teisiami, jeigu jų nusikaltimas bus įrodytas, pagal Lietuvos teisyne. O ar jis buvo žydas, ar lietuvis – skirtumo nebuvo. Žydai, kurie pakliuvo į kalėjimus Laikinosios vyriausybės metu, pakliuvo ne dėl to, kad buvo žydai, bet pakliuvo kaip Lietuvos piliečiai, įtariamai padarę Lietuvos valstybei nusikaltimą”.

Dar sykį Jegeravičius: „Visas buvo susiję su tuo, ką matė žmonės per 1941 m. birželio 14–18 d. trėmimus. Vietiniai valsčių, apskričių komunistai ir aktyvistai nežinojo į kokią avantiūrą yra įstumti. Juos vieną naktį surinko, priskyrė prie NKVD grupių, ir jie buvo vedliais. Turėjo parodyti kur kaime yra viena ar kita sodyba. Jie atvesdavo, parodydavo kur ta šeima, kurią reikia vežti pagal sąrašą. Jie galbūt nebuvo susiję su to sąrašo sudarymu. Šeimą deportavus, jie būdavo paliekami sudaryti palikto turto sąrašus. Enkavedistas – atvažiavo ir išvažiavo. O kaimynai matė: kas atvedė enkavedistus, kas liko turtą surašyti.”

Jų žodžius patvirtina gausūs archyviniai dokumentai. Laikinosios vyriausybės vidaus reikalų ministras Jonas Šlepetytis 1941 m. birželio 29 d. išsiuntinėjo į apskritis aplinkraštį, prašydamas pateikti žinias apie sukilėlių kovose patirtus nuostolius, taip pat nukautus komunistų aktyvistus, raudonarmiečius, į nelaisvę paimitus, taip pat besislapstančius potencialiai pavojingus asmenis.

Stakliškių nuovados viršininkas 1941 m. liepos 5 d. raporte Alytaus apskrities viršininkui pateikia prašomus duomenis, drauge pažymėdamas, kad karo metu valsčiaus teritorijoje sudegė 18 trobesių, susprogdintų tiltų nėra, tačiau sugadintas telefoninis ryšys, jo greitai nebus galima atstatyti, nes patalpos „su visu įrengimu sudegė”.

Pateikiamas Stakliškių valsčiaus areštiniėje laikomų 21 asmens sąrašas. Nurodoma už ką asmuo sulaikytas. Tai teikia duomenų vertinimams ir apie suimtųjų tautinę priklausomybę. 1. Kaminskas Jonas, s. Martyno (už I-mos eilės komunistų veikimą); 2. Kaminskas Aleksas, s. Martyno (už I-mos eilės komunistų veikimą); 3. Kaminskas Jonas, s. Vinco (senas komunistas ir didelis veikėjas); 4. Mikus Juozas, s. Igno (buvęs milicinininkas ir kompartijai dirbo už pinigus); 5. Minkauskas Aleksas, s. Jurgio (komjaunimo sekretorius, didelis veikėjas); 6. Helerienė Golda, d. Motkės (pasizymėjusi žymi komunistė); 7. Zdanavičius Jonas, s. Kazio (už slap-tą veikimą); 8. Sugintas Vacius, s. Kajatono (už slap-tą veikimą); 9. Stankevičius Petras, s. Juozo (pristatytas Užguosčio partizanų kaip didelis

veikėjas); 10. Raižys Stasys, s. Antano (komjaunimo sekretoriaus padėjėjas, didelis veikėjas); 11. Žilionis Juozas, s. Martyno (senas komunistas, didelis veikėjas); 12. Klimavičius Aleksas, s. Alekso (jau vokiečiams užėjus darydavo susirinkimus sąryšyje su rusais); 13. Katkauskas Aleksandras, s. Jono (senas komunistas, veikė 20 metų); 14. Palevičius Antanas, s. Jokūbo (kaipo seklys); 15. Juškevičius Aleksas, s. Antano (buvęs milicinininkas, didelis komunistų veikėjas); 16. Zdanavičius Leonas, s. Kazio (aktyvus komunistų veikėjas); 17. Isersonaitė Chaja, d. Mejerio (komjaunuolė, Mofro [Molodiožnyj front – V. V.] ir pionierių veikėja); 18. Adomaitis Kazys, s. Adomo (didelis komunistų veikėjas); 19. Adomaitis Zigmantas, s. Prano (už vagystę); 20. Kopmanas Borokas, s. Šliomo (didelis organizatorius žydų veikime už komunistus); 21. Žukauskas Antanas, s. Jono (prisidėjęs prie išvežimo šeimų ir kitų svarbių agitacijų). (LCVA f. R-1106, ap. 1, b. 63, l. 9)

Pateikiamas ir kitas sąrašas asmenų, kuriuos numatoma „dėl tų pačių priežasčių suimti”: 1. Urmanavičius Leonas (už komunizmą); 2. Žiukas Antanas (už komunizmą); 3. Daktaras Dogovičius Leiba (didelis aktyvistas); 4. Galperis Juda (komjaunuolis persekiotojas); 5. Lakštutis Adomas (didelis aktyvistas); 6. Kondratavičius Simas (slaptosios milicijos pareigūnas); 7. Vinskas Pranas (studentas; slapstosi, būtina reikia suimti); 8. Makštutis Motiejus (kompartijos sekretorius). (LCVA f. R-1106, ap. 1, b. 63, l. 10)

Tarp areštuotųjų sukilimo metu, kaip matyti, vyrauja lietuviai. Panašiai ir kituose Alytaus apskrities valsčiuose. Reikėtų, žinoma, nuodugnesnių tyrimų, tačiau žydai tarp areštuotųjų sovietinių aktyvistų Alytaus apskrities valsčiuose sudarė nuo 5 iki 30 proc. suimtųjų. Tankiau jų gyvenamose vietose, pavyzdžiui, Kaune ar Vilniuje, žydų nušimtis tarp suimtųjų komunistų galėjo būti galbūt didesnis. Reikia tirti. Tačiau faktas, kad sukilimo metu žmonės buvo sulaikomi ne rasiniiais, bet politiniais motyvais, yra nesunkiai pagrindžiamas dokumentiniais šaltiniais.

Bandant adekvačiai suprasti Laikinosios vyriausybės vietą ir vaidmenį nacių okupuotoje Lietuvoje, būtina atkreipti dėmesį į svarbią detalę – kalendorių. Kadangi vargu ar yra kitas Lietuvos istorijos įvykis, kur taip svarbios būtų ne savaitės, o dienos!

Kurią dieną ar net valandą nutiko vienas ar kitas įvykis birželio ir liepos mėnesiais! Iki vokiečių įžengimo į Kauną (birželio 26 d.) ar jau po jo? Iki sukilėlių nuginklavimo (birželio 28 d.) ar vėliau? Iki naciams perimant dalies savisaugos batalionų kontrolę (liepos 2 d.) ar po to? Iki nacionalistų pučo prieš Laikinąją vyriausybę (naktį iš liepos 23 į 24 d.), kai į jų rankas pateko Kauno komendantūra ir policija, po jo? Iki vokiečių karinės valdžios perdavimo civilinei valdžiai (liepos 25 d., kitą dieną po pučo!) ar vėliau? Pagaliau iki Laikinosios vyriausybės darbo nutraukimo (rugpjūčio 5 d.) ar jau po to?

Šios visos datos yra svarbios. Kadangi žymi vis siaurėjantį Lietuvos teisės galių lauką ir vis besiplečiančią vokiečių teisės okupuotiems kraštams erdvę.

Bus daugiau

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

SIŪLO DARBĄ

Reikalinga moteris prižiūrėti
vyresnio amžiaus moterį su
gyvenimu Floridoje.
Tel. 954-876-1153

ĮVAIRŪS

■ Vyras ieško žmonių priežiūros darbo pakeitimų penktadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais. Legalūs dokumentai, vairuoja, patirtis, rekomendacijos. Tel. 708-465-6854.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo, gali prižiūrėti ir vaikus, galimi pakeitimai. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 708-571-8930

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu rusų ar lietuvių šeimoje.

Didelė patirtis. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-640-3559

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. Tel. 773-940-5264.

■ Vyras ieško nebrangiai išsinuomoti studiją ar vieno miegamojo butą Lemont, IL. Tel. 708-220-3202.

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISA EUROPOS SĄJUNGA

Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

Greičiausi
pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų
630-774-2136

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Riita
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Florist Queen
1620 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563
Tel: 630-741-4445

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Always with Flowers (Royal Petal Inc.)
1138 B S. State St., Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Atlantic Express Chicago
2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-2655

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exterior
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užeiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyva
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Gyvenimas, atiduotas K. Donelaičiui ir Mažajai Lietuvai

ALGIS VAŠKEVIČIUS

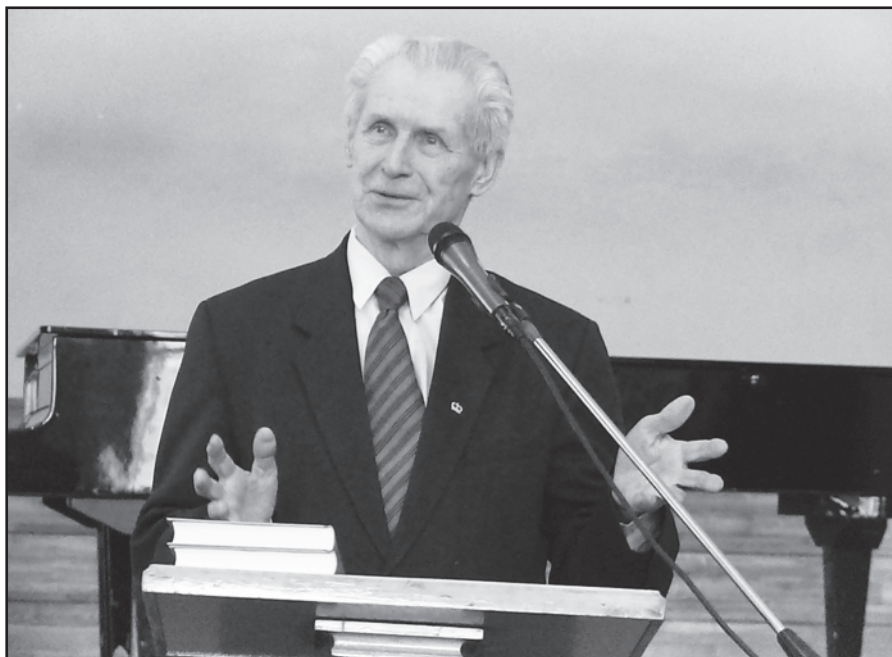
Nuo 1992 metų Lietuvoje veikianči Kristijono Donelaičio draugija šiuo metu vienija kelis šimtus žmonių, kuriems brangus lietuvių grožinės literatūros pradininko vardas, Mažosios Lietuvos kraštas. Visus tuos metus draugijos vardas ir veikla buvo neatsiejami nuo architekto, kultūros veikėjo, humanitarinių mokslų daktaro, K. Donelaičio memorialinio muziejaus Tolminkiemyje kūrėjo, 1995–2010 m. buvusio Lietuvos valdovų rūmų atstatymo projekto mokslinio vadovo Napalio Kitkausko, vadovavusio draugijai iki pernai balandžio, kai jis iš šių pareigų pasitraukė. Sausio 5-ąją šiam iškiliam žmogui sukako 85-eri metai. Ta proga paprašėme jo prisiminti draugijos veiklą, muziejaus įkūrimo detales, 2014 metais minėtą K. Donelaičio 300 metų jubiliejų.

– Su kokiais jausmais palikote K. Donelaičio draugijos, kuriai vadovavote daugiau kaip 20 metų pirmininko postą?

– Tai sutapo su mano darbinės veiklos kultūros paveldo baruose pabaiga. Kokie jausmai? Aišku, prieštaringi, kaip esti tokiais atvejais. Tačiau išlieka pasitenkinimas, kad vis dėlto mano, kaip ir mano kolegų restauratorių darbas paveldo išsaugojimo srityje yra reikalingas, prasmingas. Tokį darbą dirbo paraleliai ir Latvijos, Estijos restauratoriai. To darbo mokėmės ir iš čekų, lenkų, tuomet turėjusių daugiau įgūdžių šioje srityje.

Man teko ypatinga galimybė prisidėti prie K. Donelaičio memorialo sukūrimo Mažajoje Lietuvoje. Dar Utenos gimnazijoje pirmaisiais pokario metais literatūros mokytojas Juozas Žiurlys sugebėjo sudominti K. Donelaičio kūryba, jo vieta lietuvių literatūroje. Ir štai – gaunu užduotį prisidėti prie jo atminties įamžinimo jo gimtosiose vietose, pačiame Tolminkiemyje. Man regis, kad pats K. Donelaitis stovėjo šalia mūsų, atvažiuojančių iš Didžiosios Lietuvos tęsti jo darbą Tolminkiemyje, atgaivinti tai, kas karo audrų buvo sužalota, palikta užmarščiai.

Aplinkybėms susiklosčius visa mano darbinė veikla per daugiau kaip 50 metų buvo susieta ir su K. Donelaičio vardu. 1960 metais ką tik baigęs tuometį Kauno politechnikos institutą statybos fakultetą gavau paskyrimą dirbti Vilniaus mokslinėse restauracinėse gamybinėse dirbtuvėse ir jau tų metų rudenį padėjau architektui Sigitui Lasavickui rengti Tolminkiemio bažnytelės projektą. Aš braižiau per dangas, stogo konstrukcijas. Tai buvo dar

N. Kitkauskas K. Donelaičiui ir jo žemei atidavė beveik visą savo gyvenimą.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

prieš artėjančias 250-ąsias K. Donelaičio gimimo metines (1964 m.). Šis projektas liko neįgyvendintas, tačiau jubiliejiniai renginiai, matyt, paskatino atlikti bažnyčios liekanų tyrimus, ieškoti Poeto kapo. Buvo gauta naujų duomenų projektui rengti, ir nuo 1970 metų aš iš naujo ėmiausi rengti bažnyčios atkūrimo projektą.

Susisiekus su profesorium Walther Hubatsch, tuo metu gyvenusiu Vakarų Vokietijoje, pavyko gauti porą Tolminkiemio bažnyčios interjero nuotraukų. Jose buvo atspindėtas dar K. Donelaičio rūpesčiu XVIII amžiaus viduryje statytos bažnyčios vidaus vaizdas. Bažnyčios atkūrimą baigėme 1979 metais, o tų metų spalio 11-ąją joje buvo atidarytas K. Donelaičio memorialinis muziejus, įrengta kriptą jo palaikams. Maždaug tuo metu (1979–1980 m.) išsiaiškinome, kad ant gretimos kalvelės išlikęs K. Donelaičio laikų autentiškas pastatas – buvusi klebonija – namas, kuriame gyveno ir kūrė mūsų Poetas. Suderinus su Karaliaučiaus (Kaliningrado) srities administracija, šį namą atnaujinome, restauravome. Taip sutikome 1989 metų sausio 1-ąją – 275-ąją K. Donelaičio gimtadienį.

Buvo Sąjūdžio Lietuvoje metai. Tais metais konsultuojantis su literatūrologais buvo galutinai nustatyta K. Donelaičio gimtinė – Lazdynėlių vieta. Karo metais ta vieta buvo sulyginta su žeme, ją pavyko atsekti pagal senus planus, žemėlapius. Čia pastatytas paminklinis akmuo, pasodinta 275 ažuolų giraitė. Šioje šventėje dalyvavo iš Vokietijos atvykęs K. Donelaičio giminės atstovas medicinos daktaras

Christianas Donalies.

Tolminkiemio bažnyčios atstatymo ir klebonijos restauravimo projektavimo darbai buvo atliekami Vilniuje tuomečiame Paminklų konservavimo institute. Didžioji darbų dalis buvo atlikta Lietuvos Respublikos lėšomis. Iš Vilniaus man maždaug kas mėnesį tekdavo važinėti iki Tolminkiemio ir Lazdynėlių prižiūrėti darbus. Statybos, restauravimo darbus atliko Kauno restauravimo dirbtuvė. Tolminkiemio teritorijos aplinką padėjo tvarkyti gausūs talkininkų būriai iš Kauno, Vilniaus, Marijampolės, Vilkaviškio, Kybartų, Dotnuvos, Šiaulių ir kitų Lietuvos vietų. Talkininkai dalyvavo ir ažuoliukų sodinimo šventėje Lazdynėliuose.

– Prisimenant ilgametę draugijos veiklą, kas labiausiai įsiminė, kokius pasiekimus norėtumsi paminėti?

– Draugija įsikūrė 1992 metais tų pačių entuziastų talkininkų, K. Donelaičio gerbėjų rūpesčiu. Visus jungė neseniai įkurtas K. Donelaičio memorialas, siekis ir toliau rūpintis, prižiūrėti su jo gyvenimu ir kūryba susietas vietas.

Keitėsi politinė padėtis, griežtėjo sienų su Karaliaučiaus sritimi kontrolė, nutrūko ekskursijų (ypač moksleivių) į Tolminkiemį srautai, bet muziejus liko. K. Donelaičio draugijos rūpestis buvo palaikyti ryšius su kaimynine sritimi, su Kaliningrado centru istorijos ir meno muziejumi. Siekdami, kad neseniai restauruotas buvusios klebonijos pastatas nebūtų be priežiūros, kartu su Lietuvos dailės

muziejumi buvome jame įrengę laikiną K. Donelaičio laikus primenančią ekspoziciją. Per mūsų draugiją Lietuvos kultūros ministerija apmokėdavo sąskaitas už klebonijos interjerui gaunamus istorinio pobūdžio baldus.

K. Donelaičio draugijos rūpesčiu buvo konservuoti našlių namo pamatai. Draugija kreipėsi į tuometę Seimo pirmininkę Ireną Degutienę, kad būtų daromi žygiai dėl K. Donelaičio muziejaus išsaugojimo statuso (kėsintasi jame įkurdinti cerkvę).

Ėmė steigti draugijos skyriai Panevėžyje, Šiauliuose, įsteigta savarakiška Marijampolės K. Donelaičio draugija. Šie skyriai būrė vietos inteligentiją kultūrinei, švietėjiškai veiklai. Visą laiką buvo aktyvus ir draugijos Klaipėdos skyrius. Kaune draugijai ilgai ir labai sėkmingai atstovavo Genutė Kuckailienė, burdama miesto moksleivius, pedagogus į talkas Tolminkiemyje, kaupdama Karaliaučiaus srities lituanistinėms grupėms mokymo priemones.

Ypač prisimintini ryšiai su Vokietijoje gyvenančiais K. Donelaičio giminės atstovais. Išties gražus ir vaisingas bendradarbiavimas vyko su žinomu jo giminės atstovu Lutz Wenau. Jo senelė buvo Augustė Donelaitytė, kilusi nuo Vištyčio apylinkių. L. Venau entuziastingai rinko istorinę medžiagą apie K. Donelaičio giminę, tikslino jo genealogiją, sukauptė daug naujų duomenų apie Tolminkiemio parapijos kaimus, jo gyventojus. Jis sėkmingai garsino K. Donelaičio vardą tarp savo žemiečių, gyvenančių Vokietijoje, jo sukaupta istorinio pobūdžio medžiaga apibendrinta aštuoniuose leidiniuose „Neue Donelaitiana“. Šiuos leidinius turi mūsų draugija, jie bus labai naudingi ateityje besidomintiems K. Donelaičio asmenybe, jo gyvenamąja epocha.

K. Donelaičio draugijos puošmena buvo 1993 metais pradėtas leisti laikraštis „Donelaičio žemė“. Laikraštis pasiekdavo skaitytojus daugiau kaip dvidešimt metų. Redaktoriaus Stepono Lukoševičiaus ir jo žmonos lituanistės Janinos dėka laikraštis puoselėjo tautines, humanistines vertybes, išsaugojo garbingą padorios žiniasklaidos įvaizdį. Gal dėl to jo leidimą rėmė Spaudos rėmimo fondas, pagal galimybes savo lėšomis padėdavo ir išeivijos lietuviai.

– Kaip vertinate jubiliejinius 2014-uosius K. Donelaičio metus, ar pakako dėmesio lietuvių grožinės literatūros pradininkui?

– Manau, kad K. Donelaičio jubiliejiniai metai praėjo pakiliai, sklandžiai.

N. Kitkauskas K. Donelaičio gimtinėje Lazdynėliuose.

Ažuoliukų sodinimas Lazdynėliuose (kairėje – ilgametė K. Donelaičio memorialinio muziejaus Tolminkiemyje direktorė Liudmila Silova, centre – N. Kitkauskas).

Ypač didelį vaidmenį suvaidino faktas, kad UNESCO K. Donelaičio gimimo 300 metų sukaktį įtraukė į žymiausių pasaulio kūrėjų paminėjimo sąrašą. K. Donelaičio memorialinis muziejus šiuo metu yra Rusijos Federacijos teritorijoje, todėl K. Donelaičio vardo pasaulinės reikšmės statusas turėtų padėti ir vietos valdžiai labiau rūpintis muziejaus išlaikymu, jo statuso išsaugojimu. Gaila tik, kad jubiliejinių renginių organizatoriai kažkodėl nepasirūpino, kad juose dalyvautų atstovai iš Vokietijos.

Dar Johann Wolfgang Goethe yra sakęs, kad „kas nori geriau pažinti patį poetą, turi eiti į jo kraštą“. Tas kraštas, ta K. Donelaičio gimtinė šiandien yra neatpažįstamai pasikeitusi, bet likęs kraštovaizdis, tas pats Mažosios Lietuvos žydras dangus, o svarbiausia – likęs jo įstabus kūriny „Metai“, iš dalies kompensuojantis kitus praradimus. Pagaliau juk yra ir gaivi oazė – memorialinis muziejus, jo gentainių rūpesčiu prieš keletą dešimtmečių sukurta. Manau, kad jame iki šiol sklaido gyva XVIII amžiaus epochos, to meto būrų pasaulėjautos dvasia. O šalia jų, ažuolų paunksnėje – ir pats būrų dainius Kristijonas Donelaitis.

– Kaip vertinate K. Donelaičio muziejaus Tolminkiemyje veiklą, kokią šio muziejaus ateitį matote?

– Iki jubiliejinių renginių nespėta padaryti bažnyčios interjero remonto. Lietuvos nacionalinis muziejus pagaminos ekspozicijai naujus stendus, kuriuose turėtų būti patalpinta atnaujinta ekspozicija.

Dėl ateities... Anot šių dienų poeto Justino Marcinkevičiaus, „tebūnie jo kūryba, jo palikimas ir darbai kasdienis mūsų darbo stalias“. Siūlyčiau ateityje stengtis išsaugoti kuo autentiškesnį muziejaus pastatų vaizdą – tokį, kokį stengėmės sukurti atkurda-

mi buvusią bažnyčią, restauruodami kleboniją. Reikėtų stengtis išlaikyti naujais statiniais neužterštą muziejaus aplinką. Naujus pastatus, jei atsirastų tokia būtinybė, reikėtų statyti šiek tiek atokiau nuo istorinių pastatų aplinkos.

Taip pat reikėtų palaikyti draugiškus ryšius su dabartinės Karaliaučiaus srities literatūrine šviesuomene, ypač su rašytojais Boris Bartfeld ir kitais. Kiek teko patirti, jie yra nuosirdūs K. Donelaičio kūrybos, jo atminimo gerbėjai. Esant reikalui, netgi K. Donelaičio memorialinio muziejaus statuso išsaugojimo rėmėjai.

– Pernai balandį išrinkta nauja draugijos valdyba, jos pirmininku tapo marijampolietis Gintaras Skamaročius. Ko norėtumėte palinkėti Jūsų darbą perimantiems žmonėms?

– Draugijos veiklai turėtų žymiai padėti jubiliejinių 2014 metų proga suteiktas aukštas K. Donelaičio pripažinimas pasauliniu mastu. Tai turėtų būti parama būsimo tarybos darbui, draugijos pirmininko veiklai. O mūsų pačių vidinis akstinas yra visos mūsų lietuvių tautos vardu ir toliau plėtoti ryšius su K. Donelaičio žeme, puoselėti mūsų didžiojo dainiaus atminimą, mokytis iš jo gyvenimo pavyzdžio. Svarbu ir giliau suprasti jo gyventą epochą, jos iššūkius, mokytis iš jų mūsų dienomis puoselėti savo tapatumą.

Manau, kad gerai, jog K. Donelaičio draugijos centras persikėlė į Sūdūvą, į Marijampolę, arčiau K. Donelaičio žemės. Norėtusi, kad į draugijos veiklą aktyviau įsilietų jaunieji literatūrologai, taip pat norėtusi tikėtis, kad naujoji laikraščio „Donelaičio žemė“ redkolegijos sudėtis tęs ligšiolinę prasmingą laikraščio leidybos darbą, pasieks vis platesnį skaitytojų ratą, ypač moksleiviją.

K. Donelaičio muziejus Tolminkiemyje, įkurtas N. Kitkausko.

A † A ELENA SPARKIENĖ

mirė 2016 m. kovo 20 d., sulaukusi 87 metų.
Gimė Kaune, Julijanavos apskrityje, Aleksoto seniūnijoje.
Didžiausią dalį savo gyvenimo praleido Brighton Park, Chicago, IL.

Liko liūdintys sūnus Romas Sparkis su žmona Gabriele Reed ir duktė Nijolė Sparkis su vyru Fritz Heede, brolis Antanas Sabaliauskas su žmona Gene gyvenantys Čikagoje bei daugybė brolių ir seserų Sabaliauskų šeimos Omahoje, NE.

A. a. Valerija Sparkytė buvo jos vyriausia dukra (Valerijos gyvenimo nuotraukų galite rasti <http://ValerieSparkis.com>)

Priklausė Amerikos lietuvių Romos katalikų moterų sąjungos 40 kuopai ir JAV LB Brighton Park apylinkei.

Atsiveikimas su velione vyks kovo 23 d., trečiadienį, 9 val. r. Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, kurioje 10 val. r. bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą.

Kitą dieną, kovo 24 d., ketvirtadienį, 11 val. r. velionė bus palaiminta Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje Omahoje, NE, po to bus palaidota Šv. Jono kapinėse Bellevue, NE.

Kviečiame visus dalyvauti ir prisiminti a. a. Elena savo maldose.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

Po sunkios ligos 2016 m. kovo 17 d., Amžinam poilsiui į Dievo namus iškeliavo

A † A poetė ADELĖ DUBAUSKIENĖ KARVELYTĖ

Gimė 1920 m. rugpjūčio 24 d. Panevėžyje, Lietuvoje.
Gyveno Chicago, Brighton Park apylinkėje.

Mylimos mamytės nuoširdžiai liūdi dukra Audronė ir giminės Lietuvoje.

Šv. Mišios už a. a. Adelę buvo aukojamos kovo 21 d. 10:30 val. ryto Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, Brighton Park. Po šv. Mišių velionė palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600
arba www.petkusfuneralhomes.com

Dėl sūnaus

A † A HENRIKO ARVYDO

mirties, nuoširdžiai užjaučiame dr. REGINĄ PADLECKIENĖ, visus artimuosius ir liūdime kartu.

Brazdžiūnų šeima

www.draugas.org/mirties.html

Pasidalinkite nuomone

facebook
www.facebook.com/draugolaikrastis

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Kviečiame į Velykų sekmadienio gegužinę**, kuri prasidės po Mišių, 1 val. p. p. ir vyks Buttonwood Park, 5300 Lantana Rd., Lake Worth, FL 33463. Bus lietuviško maisto, žaidimų vaikams, pasirodys tautinių šokių grupė – smagi išvyka visai šeimai! Dalyvaujant paremsite „Saulėto kranto“ šeštadieninę liuanistinę mokyklą. Daugiau informacijos suteiks Marytė Prunskis-Brizgienė tel. 954-815-0556.

■ **Balandžio 9 d., šeštadienį: Jaunimo cent-**

ro didžiojoje salėje vyks Čikagos liuanistinės mokyklos metinis labdaros pokylis „Šokame su ČLM žvaigždėmis“.

■ **Balandžio 17 d., sekmadienį: PLC didžiojoje salėje**, 12:45 val. p. p. vyks rašytojo Antano Vaičiulaičio minėjimas. Programoje – ištraukos iš Vaičiulaičio raštų: romano „Valentina“, „Italijos vaizdai“, „Pasaka apie gerą senelį, nykštuką Ulduką ir milžiną Žaliapūgį“ ir kt. Minėjimą ruošia Korp!Giedra.

Gavėnios ir Velykų laikotarpio TVARKARAŠTIS

Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčia

(2745 W. 44th St., Chicago, IL)

Kovo 24 d., Didijį ketvirtadienį, 7 val. v. – Paskutinė Vakariene. Šv. Mišios (anglų, lietuvių ir ispanų k.). Šv. Mišias atnašaus vysk. Alberto Rojas, kun. Manuel Dorantes, kun. Gediminas Keršys, kun. Ben Owusu ir kun. Carlos Arancibia.

Kovo 25 d., Didijį penktadienį, 12 val. p. p. – Kristaus Kančios pamaldas atnašaus kun. Gediminas Keršys.

Kovo 26 d. Šventąjį šeštadienį, 8 val. v. – Velyknakčio šv. Mišios (anglų, lietuvių, ispanų k.). Šv. Mišias atnašaus kun. Manuel Dorantes kun. Gediminas Keršys, kun. Ben Owusu ir kun. Carlos Arancibia.

Kovo 27 d., Velykų sekmadienį, 10 val. r. – Kristaus Prisikėlimo šv. Mišios (kun. Gediminas Keršys).

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija

(14911 127th t., Lemont IL, 60439)

Kovo 24 d., Didijį ketvirtadienį, 7 val. v. – Paskutinės Vakarienes Mišios.

Kovo 25 d., Didijį penktadienį, 5:30 val. p. p. – Kryžiaus kelias su apmąstymais. **7 val. v.** – Kristaus kančios pamaldos.

Kovo 26 d., Didijį šeštadienį, 8 val. v. – Velyknakčio šv. Mišios.

Kovo 27 d., Velykų sekmadienį, 7 val. r. – Kristaus Prisikėlimo šv. Mišios. **9:30 val. r.** ir **11:30 val. r.** – šv. Mišios.

Balandžio 3 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. – Atvelykio pietūs. Vietas užsisakyti misijos raštinėje arba tel. 630-257-5613.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčia

(6812 S. Washtenaw Ave., Chicago IL, 60629)

Kovo 24 d., Didijį ketvirtadienį, 5 val. p. p. – paskutinės vakarienes šv. Mišios.

Kovo 25 d., Didijį penktadienį, 5 val. p. p. – Kristaus kančios pamaldos.

Kovo 26 d., Didijį šeštadienį, 5 val. p. p. – Velyknakčio šv. Mišios.

Kovo 27 d., Velykų sekmadienį, 7 val. r. – Prisikėlimo šv. Mišios lietuvių kalba.

9:30 val. r. – šv. Mišios anglų kalba.

11 val. r. – šv. Mišios lietuvių kalba.

Šv. Antano bažnyčia, Cicero, IL

(50 Ave ir 15-tos gatvės kampas, Cicero, IL)

Kovo 25 d., Didijį penktadienį, 5 val. p. p. – Kryžiaus garbinimas

Kovo 27 d., Velykų sekmadienį, 8:45 val. r. – Prisikėlimo šv. Mišios lietuvių kalba.

Lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapija

Kun. Liudas Miliauskas

(5129 Wolf Road, Western Springs IL, 60558)

Kovo 25 d., Didijį penktadienį, 6 val. v. – pamaldos.

Kovo 27 d., Velykų sekmadienį, 11:30 val. r. – Šv. Velykų pamaldos, dalyvaujant sekmadieninės mokyklėlės vaikams.

Ziono lietuvių evangelikų liuteronų bažnyčia

Klebonas kun. dr. Valdas Aušra

(9000 Menard Ave., Oak Lawn, IL 60453)

Kovo 24 d., Žaliajį ketvirtadienį, 11 val. r. – šv. Vakarienes pamaldos anglų kalba.

Kovo 25 d., Didijį penktadienį, 4:30 val. p. p. – lietuviškos pamaldos su šv. Komunija.

6 val. v. Tenebrae – Tamsos pamaldos anglų kalba.

Kovo 26 d., Didijį šeštadienį, 10:30 val. r. – Velykinių kiaušinių ieškojimas ir žaidimai „Spindulėlio“ ir parapijos vaikams bei svečiams.

Kovo 27 d., Velykų sekmadienį, 9:30 val. r. iki 12 val. p. p. – Velykiniai pusryčiai

10:30 val. r. – lietuviškos šventinės Velykų pamaldos su šv. Komunija.

Kovo 29 d., antradienį, 12 val. p. p. – Velykinės pamaldos „Spindulėlio“ vaikams ir tėvams.

Namams pirkti paskolas duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank**, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747

Advokatas **VYTENIS LIETUVNINKAS**
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Skaitykite
„Draugą“ greičiau!
www.draugas.org

Pasaulinio masto tenoras, maestro

Virgilijus Noreika

Balandžio 16 d.,
šeštadienį, 7 v.v.

Legendiniame "Willowbrook Ballroom"
8900 Archer Ave., Willow Springs, IL

Pianistas, dirigentas
Alydas Vasaitis

Ekstravagantiškoji Aldegunda
Džiazo meistras Kęstutis Stančiauskas
ir ansamblis "Streetdancer"
Šokio studija "DanceDuo"

1-866-714-9783

CHRISTOS FURS
Aukštos kokybės kailiniai, odiniai aksesuarai, odiniai aksesuarai, odiniai aksesuarai, odiniai aksesuarai.
156-662-8877

Prodiuseris, kompozitorius
Gediminas Zujus
ir styginis orkestras

Bilietai \$50, VIP \$75
Info: 708.574.3992 arba 708.668.6214

Koncerto metu prižiūrėsime vaikus. Būtina užsiregistruoti iki 04/14/16
Bilietai: internetu - www.aldegundamusic.com, "Smilga", "Senasis Vilnius", "Lithuanian Plaza", "Rūta", MLM, ČLM liuanistinėse mokyklose